

Titlu proiect: „Consolidarea capacității de implementare și evaluare a strategiilor/politicilor publice pe care le coordonează OSIM și ME”

Cod SIPOCA 583, Cod MySMIS2014: 127610

RAPORT CONSULTĂRI PUBLICE PENTRU ELABORAREA STRATEGIEI DE PROPRIETATE INDUSTRIALĂ A ROMÂNIEI

Activitatea 3.2 Derularea procesului de consultare publică în vederea elaborării și implementării unei strategii naționale în domeniul proprietății industriale

Echipă experți:

1. Balan Cătălin– Expert SIPOCA
2. Cătălinoiu Adriana – Expert SIPOCA
3. Deșliu Răzvan– Expert SIPOCA
4. Ivan Marius Claudiu – Expert SIPOCA
5. Negruță Mircea – Expert SIPOCA
6. Rotaru Sabin– Expert SIPOCA

Decembrie 2020

CUPRINS

1. INTRODUCERE	3
2. METODOLOGIE PROCES CONSULTĂRI PUBLICE.....	5
3. PREZENTARE SINTETICĂ A CONSULTĂRILOR AVUTE ÎN CADRUL DIRECȚIILOR/SERVICIILOR OSIM	7
Direcția Brevete	7
Serviciul Desene si Modele	9
Serviciul Mărcii și Indicații geografice.....	11
Compartiment Relatii Internaționale.....	18
Serviciul de Comunicare și Marketing Operațional.....	19
Direcția Juridică/Comisia Contestații	21
Serviciul Tehnologia Informațiilor și Comunicațiilor.....	22
4. PREZENTARE SINTETICĂ A CONSULTĂRILOR AVUTE CU ALTE INSTITUȚII.....	24
Ministerul Educației și Cercetării	24
Direcția Mediu de Afaceri din cadrul Ministerului Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri	26
Direcția Investiții Străine din cadrul Ministerului Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri.....	28
Direcția Eficiență Energetică din cadrul Ministerului Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri.....	30
Ministerul Afacerilor Interne și structurile subordonate	31
Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale.....	38
Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție	40
Secția Civilă a Curții de Apel București	41
Tribunalul București	43
5. CONCLUZII.....	45
6. LISTA DE ABREVIERI.....	49
7. ANEXE.....	50

1. INTRODUCERE

Acest document își propune să schițeze principalele coordonate ale procesului de consultare publică desfășurat în cadrul proiectului SIPOCA 583 “Consolidarea capacității de implementare și evaluare a strategiilor/politicilor publice pe care le coordonează OSIM și ME” în vederea elaborării și implementării unei strategii naționale în domeniul proprietății industriale. Raportul prezintă principalele idei rezultate în urma derulării procesului de consultare publică în perioada iulie-septembrie 2020.

Consultarea publică este un instrument destinat îmbunătățirii formulării de politici publice sau a actelor normative prin care părțile interesate, prin intermediul solicitării autorității publice responsabilă de formularea politici publice/actului normativ, au posibilitatea de a interveni în procesul de elaborare a documentului înainte ca acesta să fie elaborat și adoptat. Consultarea publică este un ansamblu de tehnici de implicare a părților interesate care să transforme procesul decizional într-un flux bi-direcțional, atât de la autoritatea publică responsabilă de formularea politicii publice cât și dinspre părțile interesate. Astfel, în cadrul fiecărei întâlniri avute, vor fi prezentate părților interesate scopul proiectului “Consolidarea capacității de implementare și evaluare a strategiilor/politicilor publice pe care le coordonează OSIM și ME”, scopul și obiectivele strategiei de proprietate industrială a României precum și principalele seturi de informații solicitate care vor constitui inputuri în elaborarea strategiei.

Utilizarea procedurii de implicare a părților interesate în procesul de elaborare a politicilor publice/actelor normative este o practică frecvent utilizată la nivel european, fiind recomandată inclusiv de către Comisia Europeană (Tratatul de la Amsterdam 1997, Cartea Albă a Comisiei Europene asupra guvernancei, COM(2001) 428, p. 22; COM(2002) 704, p. 5). Deschiderea procesului decizional către părțile interesate permite o îmbunătățire a deciziilor asupra documentelor elaborate din mai multe puncte de vedere: permite respectarea principiilor de transparență și proporționalitate a reglementărilor; consolidează autoritatea instituției responsabile de politica publică supusă consultării prin reducerea asimetriilor informaționale (diferența existentă între informațiile aflate la dispoziția destinatarilor politicilor și informațiile aflate la dispoziția autorității emitente); îmbunătățește faza de implementare a politicii publice, prin contribuția validării deciziilor din punct de vedere tehnic, prin publicitatea oferită documentului și, după aprobarea acestuia, favorizează respectarea măsurilor prevăzute în cadrul politicii publice.

Există mai multe moduri de implicare a părților interesate în procesul de elaborare a politicii publice. Este posibilă consultarea acestora în vederea obținerii de păreri și sugestii în vederea elaborării documentului de politică publică. O altă variantă de implicare constă în implicarea părților interesate în definirea opțiunilor alternative de elaborare și implementare a politicii publice, mai ales în cazul în care această formă de implicare are loc înaintea analizei de impact asupra politicii publice. Există și posibilitatea implicării părților interesate în definirea și alegerea opțiunii de politică publică, încă de la începutul procesului, prin colaborarea cu stakeholderii relevanți. În cazul specific al consultării publice pentru elaborarea strategiei de proprietate industrială a României, opțiunea experților externi însărcinați cu elaborarea documentului este de a apela la procedurile de consultare, în același timp existând și o colaborare cu Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de afaceri, în calitate de partener în cadrul proiectului.

2. METODOLOGIE PROCES CONSULTĂRI PUBLICE

Procesul de consultare a vizat obținerea unor opinii sau puncte de vedere de la actori relevanți, persoane care cunosc, sunt familiarizate sau sunt responsabile de anumite aspecte derulate în scopul respectării drepturilor de proprietate industrială. Selecția respondenților și participanților la sesiunile de consultate este o etapă esențială astfel încât să poată fi obținute puncte de vedere diverse, atât din partea celor care implementează politica publică privind drepturile de proprietate industrială cât și din partea celor care utilizează procedurile stabilite în procesul de implementare a politici dar și cei care veghează la aplicare legislației – precum actori din zona justiției, avocați etc. O categorie aparte este reprezentată de consilierii de proprietate industrială dar și de organizații ale societății civile active în acest proces.

Abordarea organizațiilor publice s-a făcut în mod specific prin transmiterea unui model de adresă, particularizată specificului fiecăreia – fiind menționate în mod particular direcțiile cele mai relevante din cadrul instituțiilor respective pentru tematica proprietății industriale, respectiv teme de discuție aferente fiecărei instituții.

Au fost stabilite o serie de teme de discuție care au fost dezbătute în cadrul sesiunii de consultare. Alegerea temelor discutate a fost operată astfel încât să acopere aspecte cheie în realizarea strategiei naționale de proprietate industrială. În plus, au fost identificate modalitățile în care stakeholderii percep problema cheie aferentă proprietății industriale care ar trebui abordată în cadrul strategiei, alternativele de intervenție considerate oportune de către participanți, ierarhia acestora, indicatori de monitorizare ai strategiei și provocări cheie anticipate în procesul de implementare a acesteia.

Categoriile de stakeholderi vizate în procesul de consultare publică au fost următoarele:

- Instituții publice relevante;
- Angajați ai OSIM experți și specialiști implicați în diferite etape de acordare a dreptului de proprietate și în alte procese relevante (precum promovare);
- Reprezentanți ai unor entități care au un potențial de inovare ridicat, care au fost generatori de inovare în domeniul industrial – universități tehnice, companii industriale care produc inovare, centre de cercetare etc.;
- Reprezentanți ai unor asociații de profil, care sunt interesați de situația proprietății industriale, organizații ale societății civile (patronate, organizații profesionale, ONG-uri de profil etc)

- Alți stakeholderi – precum consilieri de proprietate industrială, antreprenori care au dezvoltat o afacere pornind de la inovație, reprezentanți centre regionale OSIM etc.

3. PREZENTARE SINTETICĂ A CONSULTĂRILOR AVUTE ÎN CADRUL DIRECȚIILOR/SERVICIILOR OSIM

Direcția Brevete

În data de 17.06.2020, ora 12.00, a avut loc la O.S.I.M., întâlnirea cu Direcția Brevete de Invenție și Inovații Tehnologice, Dir. A Negoiaș. În urma acesteia, s-au desprins o serie de aspecte relevante.

Astfel, dintre toate elementele de proprietate industrială, brevetele de invenție solicită cele mai multe resurse umane și de timp, procesul de acordare a unui brevet fiind cel mai complex și durând cel mai mult.

Cu toate acestea, din 2017 OSIM-ul susține inventatorii români care doresc să își breveteze în străinătate invențiile, iar una dintre barierele principale pentru solicitanții de brevet în a depune cereri la OEB, este reprezentată de nivelul taxelor. Pe de altă parte, scutirea de impozit pentru întreprinderile care aplicau un brevet nu a fost o soluție foarte favorabilă creșterii cererii de brevete.

Totuși, s-a desprins concluzia că această politică de reducere a taxelor ar trebui mai bine justificată și fundamentată. Astfel, în afară de quantum, procedura de verificare a condițiilor pentru aplicarea reducerii, presupune o serie de activități consumatoare de timp și resurse cum ar fi: verificarea anumitor documente, contracte, justificarea aplicării reducerii, etc. Ca urmare, într-un dosar de brevet, cam 70% din documente nu țin de invenția propriuzisă.

În contrapartidă însă, anual, cam 4.500 de cereri de brevet se depun pentru extinderea protecției pe teritoriul României.

În același timp, se înregistrează foarte puține cereri depuse de cetățeni / entități străine în România, iar în decursul unui an, pot fi chiar și 300 de cereri de brevet în SUA care au cel puțin un inventator român.

Ca principiu, volumul brevetelor dintr-o țară reprezintă un aport la cunoașterea țării respective iar pentru țara noastră, activitatea legată de brevete migrează din ce în ce mai mult către OEB, OSIM-ul fiind orientat mai mult către înregistrarea cererilor, contabilizarea

acestora și alte etape mai puțin importante din lanțul protecției. Acest aspect poate fi considerat ca o reducere a controlului statului asupra soluțiilor care vor fi brevetate și validate pe teritoriul României.

În context mai larg, este evident că odată cu Brexit-ul au avut loc o serie de efecte mai puțin cunoscute în domeniul proprietății intelectuale, deoarece o existau instanțe din afara UE care judecau cauze ce au în prezent efecte pe teritoriul UE.

Una dintre direcțiile importante din cadrul Comisiei Europene este DG Grow, pentru care România a deținut președinția pentru 6 luni. Structura industriei din România nu susține dezvoltarea PI, aceasta fiind parte a unui lanț dar nu originea acestuia, iar în România, cam 30% dintre cereri provin din mediul academic. O parte dintre argumentele cele mai importante pentru generarea unui brevet țin de noutatea soluției și mai puțin de aplicabilitatea acestuia sau de eficiența aplicării în practică. Majoritatea covârșitoare a inventatorilor nu ajung nici măcar la prototip pentru a depune brevet, se mulțumesc să breveteze doar ideea. Mare parte dintre inventatorii români au o putere mică atât în ceea ce privește aplicarea propriilor invenții, cât și în ceea ce privește negocierea cu terții. Unul dintre aspectele destul de puțin înțelese este faptul că un contract de cesiune dacă nu este înregistrat la OSIM, nu naște drepturi față de terți. Chiar și mediul universitar în ultimii ani generează brevete de calitate mai slabă. În principiu, între deponenții cererilor de brevet, cam 50% sunt persoane fizice, 30% mediul academic și restul companii. În ceea ce privește cererile pentru servicii de cercetare documentară, solicitările se împart relativ egal între mediul privat și cel public.

Dintr-o medie de cam 1.000 de cereri de brevete pe an, intră în examinare cam 700 și se acordă cam 350 – 400 de brevete.

Unul dintre efectele înregistrate în ultimii ani este acela că cererea de brevete a fost influențată de obligativitatea înregistrării de brevete ca urmare a derulării diferitelor proiecte finanțate din fondurile publice. Din același motiv, a crescut cererea și pentru cercetare documentară. Structural, pe termen lung însă, migrația materiei cenzurii se va reverbera și asupra numărului și calității invențiilor.

Ca și direcții de îmbunătățire a activității OSIM, ar trebui luat în considerare faptul că se simte nevoia structurării mai bune a informațiilor de intrare pe platforma de înregistrare, în sensul completării de către solicitanți a anumitor câmpuri care să poată fi preluate pe întregul proces de evaluare și acordare a dreptului. De asemenea, o problemă importantă o constituie volumul mare de informații pe format fizic. Ca urmare, unul dintre indicatorii interesați de urmărit este procentul de cereri care intră în examinarea de fond din totalul de cereri depuse. Totodată, în afara problemelor legate de tehnologia informației, detalierea la care se poate face public întregul lanț de etape din

activitatea de brevetare, și informațiile tehnice publicate, ridică și probleme legate de oportunitate, de strategie, de abordare a diferitelor modele de afaceri, etc.

În același timp, problema protejării software-ului se face din ce în ce mai bine simțită.

OSIM prestează o serie de servicii și pentru officii străine: Macedonia, Slovenia, etc..

Problema de fond a sistemului de PInd. din România este considerată necunoașterea. Astfel, inițiativa privind educația de PI în licee, în parteneriat cu ORDA, cu materiale de la OEB, OMPI, etc., a fost coconsiderată utilă. Lipsa finanțării însă a blocat până la urmă ideea. Există și un manual realizat în acest scop.

La aceasta se adaugă și campaniile MAI: „Nu folosi produse piratate”, și multe alte inițiative de anvergură mai mică. Se simte nevoia unor „povești de succes” actuale, contemporane pe baza unor soluții înțelese de public, eventual de care persoanele beneficiază deja pe piață.

Serviciul Desene si Modele

În data de 22 iunie 2020 a avut loc întâlnirea experților externi cu dna. Alice Postăvaru, șefa serviciului Desene și Modele din cadrul OSIM. În urma discuției, precum și a răspunsurilor furnizate la chestionarului trimis înainte de experți, au rezultat câteva idei relevante pentru elaborarea viitoarei Strategii de Proprietate Industrială a României.

În cadrul reorganizării instituției, Serviciul Desene și Modele se va uni cu Serviciul Mărci, formînd o direcție nouă în cadrul OSIM. În ce privește evoluția numărului de cereri pentru desene și modele, se constată o tendință de scădere a acestora, reflectând evoluția economică a țării.

Examinarea de fond în România, pentru a detecta caracterul de noutate al desenelor/modelelor, conferă un caracter mai puternic certificatului obținut în România comparativ cu cel obținut la EUIPO. Pentru aplicanți, este chiar un avantaj ca primul demers să fie pe cale națională pentru a pre-întîmpina astfel eventuale probleme legate de anulări, opoziții la nivelul unuia dintre statele membre UE. Din punct de vedere al taxelor, acestea sunt comparabile la design (350 euro pentru depunerea și evaluarea la Oficiul Uniunii Europene pentru Proprietate Intelectuală, 1000 lei taxa similară OSIM, cu mențiunea ca în tariful național este inclusă și perioada de protecție). Perioada de protecție design este de 10 ani. Inițial, OSIM a propus o procedură rapidă de obținere a drepturilor de protecție și cu o protecție mai scurtă pentru obiecte la modă sau sezoniere, dar inițiativa s-a lovit de opoziția Ministerului Justiției pe considerente de natură legislativă. Există însă posibilitatea pentru aplicanți să obțină o perioadă mai scurtă de examinare, contra unei taxe speciale.

Există două ordine emise de OSIM (ordinele 81/2008 și 85/2014) care prevăd accelerarea perioadei de examinare a procedurii, de la depunere la publicare, termen de 5 zile (echivalent cu termenul aplicabil de către Organizația Mondială a Proprietății Intelectuale). Au fost reduse, de asemenea, termenele de analiză a cererilor depuse, de la 18 luni la 6, cu condiția ca solicitantul să răspundă în termen notificărilor OSIM. Perioada de opoziție este de 2 luni, perioada obligatorie în care persoanele interesate se pot opune la decizie. Procedură pre-acordare. A fost remarcată utilitatea unei colaborări instituționale cu Oficiul Național al Registrului Comerțului în vederea consultării gratis a situației firmelor solicitante de drepturi de proprietate industrială.

Au fost înregistrate progrese pe zona de digitalizare a instituției. Baza de date a OSIM era inițial simplă, permitea doar o analiză formală a desenelor și modelelor. Acum este digitalizată, nu se mai lucrează pe hârtie. Cererile de înregistrare depuse on-line în 2019 au reprezentat 36,36% din totalul cererilor depuse. Examinatorii și utilizatorii consideră însă sistemul de depunere on-line ca fiind neprietenos. Ca puncte deficitare se remarcă: lipsa componentei de galerie din software care să permită vizualizarea în paralel a două documente; imposibilitatea generării de scrisori din sistem; imposibilitatea generării de statistici; bază de date nefuncțională.

Analiza și măsurarea gradului de informare și satisfacere a beneficiarilor serviciilor OSIM se efectuează cu precădere la nivelul unor analize de calitate a serviciilor instituției (din 3 în 3 luni) și printr-o analiză mai detaliată cu privire la hotărârile din instanță, la motivări (se face din 6 în 6 luni). Există și un call-center unde examinatorii răspund cu rândul, în funcție de aria de competență.

Problemele legate de activitatea OSIM țin, în principal, de lipsa de conștientizare a populației privind importanța subiectului proprietății industriale. Au fost sugerate mai multe opțiuni de intervenție: Organizarea de seminarii itinerante în țară pentru conștientizarea

sistemului de proprietate industrială, necesitatea înregistrării mărcilor și desenelor industriale; Participarea la târguri/expozitii, mai ales la cele bazate pe design; Programele de formare în domeniul proprietății industriale; Un program național de înregistrare a design-urilor locale de identitate locală și a mărcilor locale ca mijloc de promovare a identității locale; Reluarea practicii serviciului de prediagnoză prin vizita întreprinderilor și evaluarea patrimoniului potențial de cereri de mărci/brevete (evaluatorii din cadrul Asociației Naționale a Evaluatorilor Autorizați din România pot face această evaluare); introducerea unui curs de proprietate industrială, în facultăți precum marketing, economie, politehnică, managementul firmei etc.

Serviciul Mărcii și Indicații geografice

Probleme sau mecanisme la nivelul activității OSIM

Modalitatea de depunere a cererilor de acordare a dreptului pentru o marcă sau indicație geografică a suferit îmbunătățiri în timp, acum cel puțin una din două cereri se depun online. Există posibilitatea depunerii exclusiv online a cererii pentru înregistrarea unei mărci sau a unei indicații geografice, dar aceasta depinde de opțiunea solicitantului. Atunci când acesta stăpânește suficient de bine utilizarea internetului, opțiunea este pentru varianta depunerii online. În general se pare că rata depunerilor online depinde de profilul publicului utilizator al serviciilor oferite de OSIM.

"Cererile se pot depune atât în format print (direct sau prin poștă) cât și în format online. 50% dintre cereri sunt depuse acum online. I: Dar se poate și exclusiv online? R: Da. Dacă ar fi să facem o statistică de când am implementat aceasta depunere online, să zic că proporția ar fi cam 50%. (...) încă sunt oamenii în provincie, inventatori, brandul a făcut priza mai bine la publicul tânăr. Majoritatea care își creează o afacere sau ceva în sensul vin și își depun brandul, marca. Avem și actorii sau interpretii care au venit și și-au depus numele ca marcă și atunci e și normal ca accesul online e mai ușor."

Trebuie totuși reținut că procesul de depunere a unei cereri pentru acordarea unui drept de utilizare a unei mărci nu este complet în sensul în care dosarul cererii nu se depune exclusiv online. Există o prevedere care obligă deponentul unei cereri online ca în termen de 30 de zile, cererea depusă online, să fie transmisă și prin poștă.

"Se pot depune cereri online, însă există o prevedere pe site-ul OSIM care spune că în 30 de zile cererea trebuie transmisă semnată și prin poștă. Încă nu a fost introdusă semnătura electronică. "I: Am înțeles, se semnează cu semnătura electronica? R: Nu, ulterior scrie pe site-ul OSIM ca cei care depun electronic, ca aici au fost divergente și speram să se rezolve și aceasta problema, ca spun că bun, depui electronic, dar în 30 de zile cererea cu ce ai depus electronic ar trebui să le trimită și prin posta semnate. I: Asta e o problema. R: Da, e o problema, și am zis că de ce îi mai punem să depună online, dacă totuși îl îngrădesc ulterior să pună cu semnătura. Asta apare pe site-ul OSIM la completare."

Este o discuție de unde vine motivația de a înregistra o marcă pentru un solicitant. Este vorba de o valoare de piață a mărcii, monetizabilă chiar, care dă seama de succesul unei afaceri. În același timp, atunci când marca însoțește o creație – un brevet sau desen industrial – asigură sustenabilitatea beneficiilor, un avantaj competitiv pe piață, pe termen lung. Dacă o invenție de tip brevet sau model de design sau desen industrial intră după o vreme în folosința publică (conform legislației), marca oferă exclusivitate asupra dreptului de folosință, teoretic, pe o perioadă nedeterminată (în condițiile în care sunt respectate anumite reguli, reînnoire periodică etc.). În acest sens mecanismul de protecție a utilizării unei creații se bazează și pe înregistrarea unei mărci, care se asociază furnizării unei soluții creative pe termen nedeterminat. Pe scurt, imaginea dată de o marcă, asociată unei utilizării creative, inovative, asigură un avantaj competitiv perpetuu pe piața economică.

"La desene, un desen este pe 25 de ani și creația... Acum avem și marca combinată, sau marca 3D, deci forma sticlei pe care o găseam la design ca noutate, dacă ai făcut o sticlă, după 25 de ani a devenit de utilizare publică. Pe când o sticlă înregistrată ca o marcă 3D e perpetua pe viață, numai să nu uiți să o reînnoiești. "... "Înregistrarea printr-o marcă îți da o altă deschidere și o altă stabilitate și este perpetua, nu decade noutatea ca la desene, sau la invenții, unde trebuie să îndeplinești mai multe condiții. Iar legat de perioada, durata, la noi perioada e foarte scurtă, după 6 luni de zile la noi îți revede certificatul de înregistrare. "

Este de reținut că deținătorul dreptului de folosință al unei mărci este cel care are responsabilitatea de a urmări utilizarea acesteia, respectarea drepturilor legate de acestea, iar nu OSIM. Practic, monitorizarea respectării dreptului de utilizare a unei mărci revine deținătorului, el este cel care sesizează o eventuală încălcare a dreptului dat de deținerea unei mărci, însă OSIM și, mai departe, instanțele legale sunt cele care decid respectarea dreptului, modalitățile de impunere a dreptului de utilizare a unei mărci.

”R: De obicei cine înregistrează toate clasele de produse si servicii, e o marca de blocare, cum spunem noi, ca el niciodată nu o sa facă toate activitățile astea, el practic blochează marca respectiva si sta la panda, dar oricum, daca nu faci producție si nu te interesează, ce rost are sa mă duc pe clase, sa plătesc o clasa de vopseluri la clasa 2 si eu sa am medicina. E foarte scump, la examinare ajunge peste 100 si ceva de milioane. Nu are rost, mă duc pe produsele care mă interesează, pe alea le si urmăresc ca noi de multe ori dam un certificat, noi îți dam un drept si tu ti-l aperi, tu ti-l urmărești si vezi daca cineva îți încâlca dreptul si ai perioada aia de opoziție, poți sa mergi in tribunal, poți sa mergi in contestație, nu îți urmăresc eu marca. Eu ti-am dat un drept de folosire, pana la momentul când ti-am dat dreptul tu erai ok, după ti-l urmărești singur in piață. Nu știu cine ar vrea sa aibă toate clasele de servicii.”

Un alt aspect care trebuie reținut este că cercetarea noutății nu se mai face pentru cererile de înregistrare a mărcii, se verifică doar motivele absolute. Noutatea se analizează doar în opoziție dacă aceasta este exprimată de către jucătorii din piață. În orice caz, solicitantii acordării unui drept de folosință a unei mărci au posibilitatea de a-și exprima punctul de vedere în caz de respingere a înregistrării unei mărci.

”R: Nu, deci asta era noutatea. Deci la design se face cercetarea noutății, verifica fiecare cerere in baza de date sa vadă daca exista ceva anterior de pus. Noi nu. Noi avem motivele absolute pe care le analizam. Daca încalcă bunele moravuri, ordinea publica sau daca ni se pare noua ca marca conține un semn care ar încâlca un drept, atunci noi emitem un aviz de refuz provizoriu si spunem : In urma solicitării, ni se pare ca daca vine unul cu marca aspirina, e clar ca e notorie sau ceva, si noi facem acest refuz provizoriu sa ne spună solicitantul punctul de vedere. De multe ori sunt mărci care ne spun un punct de vedere pe care îl putem lua in considerare, si atunci anulam avizul si dam admitere, dar la unele nu, si scriem: ‘Din analiza punctului de vedere al solicitantului nu sunt suficiente argumente ca noi sa putem sa combatem’”.

Se poate totuși face contra cost o cercetare documentară suplimentară pentru a evalua noutatea unei mărci. Acest lucru se face contra-cost, la cerere, este opțional. Astfel există posibilitatea pentru solicitant de a verifica noutatea mărcii pe care dorește să o înregistreze.

”Cine vrea, solicitantul, daca vrea sa depună o cerere, poate solicita contra-cost o cercetare documentara. Are o marca, si-a clădit o marca, anumite servicii, produse, si totuși înainte sa o depună la OSIM, vrea sa vadă daca exista vreuna să nu cumva sa intre in conflict,

că noi când facem cercetarea documentara contra-cost, avem o colega care face numai cercetări documentare, ea intra in baza de date Alicante, in baza de date a noastră, a OSIM, si in celelalte internaționale cu desemnare Romania, care vin la nivel de OMPI. ”

Propuneri de îmbunătățire a activității OSIM:

Se pare că există încă deținători de mărci neînregistrați, este nevoie de o mai largă promovare pentru a-i determina și pe aceștia să își înregistreze marca pe care o dețin și pe care o folosesc sau o pot utiliza în interes economic.

”I: Credeți ca s-ar mai putea încă dezvolta acest domeniu, sa atrageți si mai mult? Sunt jucători in piață care știu si zona economica, dar care nu își înregistrează mărcile? R: Da, cred ca la noi ar putea exista prin promovare. I: Aveți statistici si de la alte tari, sa avem un reper la 1000 de oameni? La o mie de locuitori, cate mărci sunt înregistrate. R: Nu stiu sa va spun, la nivel național nu stiu sa va spun la câți locuitori, dar probabil si din cauza ca nu avem o strategie, dar mai ales promovare. De multe ori vin la noi cei care sunt disperati ca li s-a încălcat un drept, sau nu neapărat asta, ci poate veni cineva care spune ‘De azi nu mai faci produsul sub marca asta, ca e marca mea, am obținut un drept exclusiv, eu folosesc brand-ul si marca asta de 30 de ani’’. Mulți nu conștientizează, nu știu exact ce implicații constituie.”

Modalități de comunicare/informare a activității OSIM:

Un mijloc de susținere a activității OSIM se realizează prin intermediul centrelor regionale ale OSIM, care promovează la nivel local activitatea OSIM și, în anumite cazuri, nu foarte multe, chiar facilitează accesarea serviciilor asigurate de acesta. Capacitarea centrelor regionale – la nivel de expertiză, infrastructură etc. – ar putea fi un mijloc de promovare a serviciilor oferite de OSIM la nivel local.

”R: (...)avem si cereri venite prin centre regionale, deci nu putem sa ii consideram consilieri, decât ca persoane de contact. Practic, persoanele care sunt in teritoriu se duc si apelează, le dau anumite sfaturi probabil ca sa completeze cererea, dar la noi în examinare nu sunt foarte multe cereri venite prin centrele regionale. Aceste centre sunt de fapt ca niște persoane de contact, nu vin ca mandatar sau ca consilieri (...). Deci eu cred ca da, ne fac cumva o promovare, atât timp cat oamenii apelează la dânșii ca sa ii ajute sa înregistreze o cerere de marca, design sau invenție”.

Promovarea proprietății industriale în sistemul de învățământ:

Una din modalitățile de promovare a activității OSIM și de stimulare a înregistrării mărcilor/brevetelor/desenelor industriale inovatoare este în strânsă colaborare cu sistemul de învățământ, prin parteneriatul cu instituțiile de învățământ, în special superior. OSIM a utilizat acest mijloc partenerial de promovare a activității sale care va putea fi în viitor continuat și dezvoltat.

”R: Au mai venit așa la OSIM, când era ”Săptămâna Altfel”, când aduceam elevi ca să conștientizeze, ca să le deschizi cumva partea asta de proprietate industrială, dar nu știu cât de mult în școli sau în facultăți... Ei se duc în teritoriu, se duc în facultăți, se duc să promoveze cu pliante, susțin la facultăți, dacă am avut chemare să poată să tina un curs. Știu că mereu am fost deschiși și ne-am dus. La școala de vară la Târgoviște, am fost și eu, eram la desene atunci și mi-au solicitat să vin. Erau 3 categorii, copii mici, cei de liceu și cei de facultate, am stat 3 zile acolo, a fost ok. Acum nu știu dacă mai e cerința din piață să se mai organizeze.”

Colaborarea OSIM cu alte instituții:

Există un mecanism poate puțin conștientizat de către potențialii beneficiarii din România, ”prioritatea de prim-depozit”, anume că înregistrarea în România asigură automat o perioadă de protecție de 6 luni la nivel european prin dreptul la prioritate – în cazul mărcilor și desenelor industriale, respectiv 12 luni în cazul brevetelor. Aceasta este practic un mod de a asigura o dinamică a afacerii atunci când se dorește ieșirea pe piețe externe din străinătate.

”R: Da, de asta și marca la noi se obține un titlu exclusiv pentru o marcă, un certificat pe teritoriul României. Deci dacă vrei să acoperi toată plaja de Uniunea Europeană, trebuie să mergi la Oficiul din Alicante. Adică poți să o înregistrezi întâi național, de obicei așa sfătuim clienții când făceam promovare la desene, sfătuim ca e bine să depui o cerere națională, să vezi dacă tu ai succes pe piața ta, în naționalitate. Vezi dacă ai succes, ai termenul ăla de 6 luni de prioritate care se poate invoca, prioritatea de prim-depozit care e valabil și pentru mărci, și pentru design ca la invenții avem 12 luni, la mărci și design avem 6 luni. Vezi pe piața ta ce deschidere ai și dacă produsul merge, și atunci te orientezi și vezi în ce alte state ale Uniunii merg, și atunci te duci în statele respective, cu prioritatea luată de aici din România, pentru că dacă deschid ceva aici pe 15 iunie, eu am drept la prioritate timp de 6 luni și mă orientez unde ar mai merge produsul meu, unde mă mai pot duce cu el. Și după plec, mă duc în Turcia sau unde am eu interes, ca acolo cred eu că am

piața de desfacere și mă duc acolo și invoc data de 15 iunie, adică chiar dacă cineva a venit în perioada asta și mi-a furat, eu mă duc cu prioritatea și automat sunt înaintea lui. Cam asta se întâmplă când îți deschizi o afacere și vrei să meargă.”

Trebuie punctată și situația indicațiilor geografice. Formal indicațiile geografice mai există precizate în ROF al OSIM ca serviciu oferit pentru înregistrarea acestora. În fapt însă acestea se analizează la Ministerul Agriculturii, acolo se acordă drept de utilizare a acestora. Se poate depune cerere pentru înregistrarea indicației geografice, dar fără marcă.

”R: Deci problema este următoarea: Noi am rămas totuși cu indicații geografice, dar de fapt indicațiile geografice nu se mai înregistrează la OSIM, se înregistrează direct la minister. Cândva, nu mai știu, ceva ani înainte de a veni eu...”

În actualul context pare că există o tendință tot mai accentuată ca jucătorii din piața românească să se orienteze către Oficiul din Alicante cu cereri de înregistrare a mărcilor, mai ales cele care au valențe de utilizare comercială la nivel european. Explicația este dată de faptul că prin înregistrarea la Oficiul din Alicante automat se obține și drept de utilizare a mărcii inclusiv pe plan național.

Bariere pentru înregistrarea la nivel european:

Există un avantaj dar și un anumit risc în înregistrarea mărcii la Oficiul European din Alicante. Dacă înregistrarea mărcii este contestată în una dintre țări, automat se anulează dreptul de folosire a mărcii în toate țările pentru care se acordă protecție la Oficiul din Alicante. În schimb, se poate acorda protecție pe teritoriul național separat de protecția la nivel european, utilizând în plus dreptul *”priorității de prim-depozit”*.

”R: Nu știu exact statisticile din Alicante, dar oricum destul de multe am înțeles că s-au depus, adică direct la Alicante și au ocolit cumva Oficiul National. De obicei ocolesc Oficiul National, din Alicante automat au protecție în toate statele membre UE, dar dacă intra în conflict cu unul din statele respective, automat i se anulează toate. Și atunci prin cerere de conversie vine și își face măcar național. De la Alicante devine cerere de conversie, spun: ”M-am dus eu, roman, și am înregistrat în 7 țări, dar într-una din țările astea mi-a dat respingere ca am încălcat un drept”, și atunci îți anulează automat pe toată Uniunea. Și omul spune că măcar prin cererea de conversie să încerce pe teritoriul României, practic să profite de data aceea.”

Un sistem complementar de înregistrare a protecției unei mărci este ”sistemul Madrid”, unde se pot depune cereri internaționale, atunci când se dorește ieșirea pe piețe internaționale care nu fac parte din UE.

”R: Sistemul Madrid sunt cererile internaționale. Deci avem așa birou de cereri internaționale unde pot depune cereri internaționale, deci cererile depuse la OMPI, asta e sistemul Madrid. Mai e sistemul comunitar cereri europene la Alicante, sunt 2 lucruri diferite. Putem sa depunem o cerere internațională sa desemnam de exemplu statele care nu sunt parte in Uniune, de exemplu China, Turcia.”
(...) ”Adică sa nu mă duc in fiecare stat, asta e sistemul Madrid. Sistemul comunitar este cel care merge la Alicante, automat depui cererea si ai protecție in cele 28 de state, daca unul a căzut, cad toate, pe când la internațional mergem exact pe ce țări vrem.”

Cauze pentru dinamica în creștere a cererilor de înregistrare mărci în România:

Există o dinamică pozitivă a numărului de cereri de înregistrare a mărcilor în ultimii ani, explicația acestei situații necesită o analiză mai amănunțită pentru o înțelegere exactă. I ipoteză poate fi promovarea suplimentară realizată, dar foarte posibil ca si dinamica economică mai accentuată să fie explicația acestui fapt. Un verdict corect pentru explicația acestui fapt poate fi dat doar dacă se analizează diferențiat cererile înaintate OSIM, în funcție de statusul solicitantului – entitate economică, instituție, grup sportiv, asociație etc.

”Anul trecut a crescut numărul cererilor, acum 2 ani, in 2018, am avut 8300 si ceva de mărci, iar anul trecut am avut peste 9000. ” (...)

”R: Cred ca si promovarea, ca s-a promovat mult mai mult partea aceasta de mărci si probabil si faptul ca au fost multe instituții mici si mijlocii. S-au creat de exemplu emisiuni, orice emisiune la televiziuni își înregistrau si brandul emisiunii respective, poate ca au avut deschidere mai mare, pe când o invenție e mai greu.... ”.

Concluzii:

OSIM activează într-un mediu concurențial dat de alternativa pe care jucătorii din piață o au de a-și înscrie dreptul de utilizare a unei mărci la Oficiul din Alicante. În acest context trebuie înțeles că intenția de înscriere la OSIM ca oficiu național sau la Alicante este dată de punerea în balanță a costurile implicate de depunerea cererii (atât costuri în sine pentru procesarea cererii, dar și costuri de timp, de așteptare în procesarea cererii, de nivelul birocratic implicat, complexitatea actelor și dificultatea depunerii acestora etc.) și beneficiile obținute în urma acestui demers. Fără îndoială că, în situația în care se intenționează ieșirea pe mai multe piețe din statele UE, opțiunea pentru oficiul din Alicante este mai benefică. Însă, pentru jucătorii naționali și cei care testează piața pentru a ieși pe piețe externe le-ar

fi mai oportună înscrierea prealabilă la oficiul național. În acest context, pentru creșterea numărului de cereri la OSIM, este oportună creșterea capacității serviciului în a furniza foarte prompt și rapid, la costuri reduse, serviciile de înregistrare a dreptului de utilizare a unei mărci.

În același timp există o oportunitate de a dezvolta capacitatea locală de promovare și susținere a apelării la serviciilor OSIM prin intermediul centrelor regionale. Acestea pot fi capacitate suplimentar, prin formare profesională suplimentară a experților la nivel local, prin dezvoltarea infrastructurii, în a capta și a stimula jucătorii locali în a-și înregistra marca sau invențiile sau design-ul industrial în activitatea pe care o desfășoară.

O altă oportunitate de dezvoltare pentru OSIM și sistemul de înregistrare a mărcilor și invențiilor vine din zona relației cu sistemul educațional. În acest sens este recomandabil a se continua eforturile de promovare a serviciilor OSIM în mediul academic și de a întări cooperarea cu Universitățile. O zonă de oportunitate este și introducerea în curriculum a cunoștințelor și competențelor de gestionare a invențiilor și inovațiilor, precum și a mărcii.

De asemenea este important a continua eforturile de digitalizare a activității OSIM prin creșterea ponderii cererilor înaintate online, prin eliminarea obligativității de a transmite documente print. Inițiativele de informatizare a efectuării plăților efectuate de beneficiari pentru serviciile primite și ușurarea apelării a sistemului de transmitere online a cererilor este, de asemenea, de bun augur.

Compartiment Relatii Internaționale

În data de 26 iunie 2020 a avut loc întâlnirea experților externi cu reprezentantul Compartimentului Relatii Internationale din cadrul OSIM. În urma discuției, precum și a răspunsurilor furnizate la chestionarului trimis înainte de experți, au rezultat câteva idei relevante pentru elaborarea viitoarei Strategii de Proprietate Industrială a României.

Referitor la numărul de cereri pentru mărci și desene există un potențial risc de scădere prin depunerea documentației la EUIPO (Oficiul Uniunii Europene pentru Proprietate Intelectuală) prin prisma unui proces de înregistrare. Una din cauzele acestui trend este termenul de analiză mai scurt decât cel existent la nivelul OSIM. Suplimentar, la nivel național, înregistrarea prin depunere în formă fizică a documentației îngreunează procesul de analiză - existența prevederilor legale care indică depunerea în formă fizică (acest aspect fiind reglementat de legislația națională). În ultima perioadă nu au existat demersuri de îmbunătățiri legislative pentru implementarea unor soluții digitale și reducerea termenelor de analiză în procesul de înregistrare al cererilor de brevete, mărci și desene. Un alt aspect identificat care a condus la un număr redus de cereri de brevete este inovarea redusă la nivelul României ca urmare a problemelor de fond existente.

În sensul îmbunătățirii activității OSIM se impun anumite măsuri, respectiv: actualizări legislative pentru reducerea termenelor de analiză; introducerea unor soluții digitale; introducerea semnăturii digitale pentru depunere de documente; utilizarea document management system; Introducere de proceduri elaborate în scopul îmbunătățirii calității procesului de examinare (precum EUIPO) și armonizarea instrumentelor în rețeaua UE.

La nivelul OSIM-ului au existat o serie de colaborări cu alte instituții în vederea elaborării Strategiei de Proprietate Industrială din anul 2003. Totodată, din punct de vedere al promovării activității OSIM au fost realizate o serie de activități în colaborare cu OMPI (seminarii cu participarea unor lectori internaționali), activități de training și campanii de publicitate cu EUIPO și participări la Salonul Internațional de Invenții de la Geneva-Elveția.

Serviciul de Comunicare și Marketing Operațional

În data de 13 iulie 2020 a avut loc întâlnirea experților externi cu D-na Radu Tatiana, reprezentantul Serviciului de Comunicare și Marketing Operațional din cadrul OSIM. În urma discuției, precum și a răspunsurilor furnizate la chestionarul trimis înainte de experți, au rezultat câteva idei relevante pentru elaborarea viitoarei Strategii de Proprietate Industrială a României.

Printre problemele menționate în cadrul discuției care ar putea fi reținute pentru Strategia de Proprietate Industrială a României menționăm:

- Personal cu cunostinte restrânse de limbi straine, inexistenta unor cursuri in vederea perfectionarii personalului in domeniul IT si conexe, nivel salarial scazut la nivelul personalului institutiei;
- Lipsa unei infrastructurii IT performante, dotari adecvate;
- Fluctuatii in managementul institutiei OSIM;
- Dependenta de Ministerul Economiei din punct de vedere institutional;
- Reducerea specialistilor din cadrul OSIM in urmatoarea perioada;
- Necesitatea unor spatii adecvate de desfasurare a activitatii in domeniul proprietatii industriale la nivelul centrelor regionale; Furnizarea unui sprijin financiar si material centrelor regionale;

In sensul imbunatatirii activitatii OSIM se impun anumite masuri, respectiv: intarirea capacitatii institutionale, inclusiv cu stimulente acordate resursei umane prin personalizarea grilei de salarizare, stabilitatea managementului institutiei (pentru o perioada de cel putin 5 ani), introducerea unui management al documentelor digital (Big- Data).

La nivelul OSIM-ului au existat o serie de colaborari cu alte institutii in vederea elaborarii Strategia de Proprietate Industriala din anul 2003. Totodata, din punct de vedere al promovarii activitatii OSIM au fost realizate o serie de actiuni, respectiv: expozitii de inventii la nivel national anuale; realizarea anuala a unui plan de actiuni la nivelul OSIM; seminarii de constientizare pentru mediul de afacerii si prediagnoza de proprietate industriala la nivelul IMM-urilor; activitati de promovare in cadrul centrelor regionale; actiuni de promovare a marcii comunitare europeana si design-ul comunitar european in stransa legatura cu marca nationala (in cadrul unui proiect finantat de EUIPO); evenimente de mediatizare a proprietatii industriale si marci in colaborare cu Ministerul Educatiei si Cercetarii pentru mediul liceal; Presentari in cadrul unor Univestitati despre marca si design; Introducerea unei curricule scolare optionala pentru licee.

Direcția Juridică/Comisia Contestații

Comisia de Contestații din cadrul Oficiului de Stat pentru Invenții și Mărci reprezintă un forum administrativ jurisdicțional având ca atribuții soluționarea în primă fază a contestațiilor împotriva deciziilor luate de către OSIM în privința admiterii sau respingerii de la înregistrare a unor titluri de protecție. Comisia de contestații este organizată pe trei segmente, respectiv Comisia de Contestații mărci, Comisia de reexaminare invenții și Comisia de Contestații desene și modele. Hotărârile Comisiei de contestații pot fi atacate de către părți în fața instanțelor de judecată prin formularea unor contestații care urmează a fi soluționate în fond de către Tribunal iar în apel de către Curtea de Apel.

Direcția de contestații mărci funcționează pe baza unui regulament completat cu dispozițiile legale prevăzute de codul de procedură civilă în ceea ce privește sesiunile de judecată, obligativitatea citării părților, stabilirea termenelor de judecată, pronunțarea de hotărâri. În tot acest proces una dintre problemele semnalate o constituie durata îndelungată de soluționare a contestațiilor datorită obligativității respectării termenelor astfel că se impune implementarea unui sistem în faza procedurii prealabile pentru ca comunicarea documentelor între părți să aibă loc chiar și electronic până la prima sesiună de judecată fapt ce ar contribui la soluționarea cu celeritate a cererilor părților.

Un alt aspect semnalat de către reprezentantul Comisiei de Contestații OSIM îl constituie volumul mare al contestațiilor formulate de către părțile implicate, acesta fiind în medie cam de 300 de dosare privind mărcile, 20-30 dosare privind invențiile și în jur de 6 dosare privitoare la desenele și modele industriale. Acest aspect se datorează și faptului că cele mai multe părți înțeleg să conteste decizia de respingere numai prin prisma faptului că acesta este un drept conferit de lege pe care înțeleg să îl exercite fie că au motive întemeiate sau nu. De asemenea acest volumul mare mai poate fi justificat și prin prisma opozițiilor formulate de către terți cu privire la înregistrarea unui drept de protecție, opoziții care de cele mi multe ori sunt nefondate.

Tot în rândul problemelor semnalate care conduc la îngreunarea procesului de soluționare a cererilor privind acordarea titlurilor de protecție o reprezintă faptul că există încă părți care se reprezintă singure în procedura de contestații, vin cu cereri scrise de mână și necunoscând prevederile legale în domeniu este foarte greu de dialogat cu aceștia. Această reprezentare personală, cu precădere a

inventatorilor persoane fizice este justificată de pe o parte de onorariul mare perceput de către consilierii de proprietate industrială iar pe de altă parte de lipsa de încredere a inventatorilor în divulgarea invenției către terți. Totodată, reticența dezvăluirii invenției de către inventatori poate atrage după sine respingerea cererii de înregistrare pentru nedezvăluirea parametrilor minimi obligatorii.

În ceea ce privește problemele semnalate la nivelul Direcției Juridice și a Direcției de Contestații din cadrul Oficiului de Stat pentru Invenții și Mărci se face simțită nevoia implementării unor măsuri care să conducă la eficientizarea activității celor două direcții. Astfel că, se impune o digitalizare mai mare în domeniu, să existe o gestionare electronică a documentelor, comunicarea înscrisurilor în cadrul procedurii de soluționare a contestațiilor să se realizeze prin intermediul poștei electronice pentru a putea scurta astfel durata de soluționare a acestora. De asemenea, în raport cu volumul de muncă descris de către reprezentanții celor două direcții s-ar recomanda o suplimentare a personalului specializat menit să conducă implicit la o soluționare mai rapidă a cererilor de înregistrare a titlurilor de protecție.

Totodată, se observă necesitatea revenirii Oficiului de Stat Pentru Invenții și Mărci la organizarea de cursuri în vederea calificării unor persoane în profesia de consilier de proprietate industrială, fapt ce implicit ar conduce și la îmbunătățirea activității Oficiului de Stat Pentru Invenții și Mărci prin faptul că persoanele interesate în a depune cereri pentru obținerea unor titluri de protecție ar putea apela în prealabil la servicii de consultanță specializate venind astfel în sprijinul unei mai bune înțelegeri a legislației în vigoare și a rigorilor prevăzute de aceasta. De asemenea, se impune organizarea de către Oficiului de Stat Pentru Invenții și Mărci a unor campanii de conștientizare prin promovarea activității Oficiului de Stat Pentru Invenții și Mărci, necesitatea înregistrării, avantajele înregistrării și acordării unui titlu de protecție, drepturile și obligațiile care decurg din titlurile de protecție acordate.

Serviciul Tehnologia Informațiilor și Comunicațiilor

În data de 8 iulie 2020 a avut loc întâlnirea experților externi cu dna. Alice Postăvaru, șefa serviciului Tehnologia Informațiilor și Comunicațiilor din cadrul OSIM. Sunt detaliate mai jos ideile relevante pentru elaborarea viitoarei Strategii de Proprietate Industrială a României care au rezultat în urma acestei discuții.

În prezent OSIM urmează să implementeze două proiecte cu finanțare nerambursabilă care vizează inclusiv îmbunătățirea infrastructurii IT&C a instituției și digitalizarea serviciilor oferite de OSIM. Printre principalele rezultate ale acestor proiecte se numără: urmărirea online a dosarului de brevet, posibilitatea ca cererile de brevet să fie introduse de client direct în sistemul informatic OSIM, dezvoltarea unui sistem informatic care să permită obținerea de rapoarte pe diferite clase de activitate, un modul IPAS care să permită facilități suplimentare de căutare pentru baza de brevete de pe site-ul OSIM.

Tot în direcția digitalizării serviciilor oferite, OSIM testează utilizarea semnăturii electronice calificate pentru depunerea online, pentru anumite servicii (reinnoire, modificare nume, first filing design). În continuarea acestui demers, pentru a elimina obligativitatea depunerii fizice a dosarului conținând cererea de brevet după 30 de zile, este necesară amendarea regulamentului de aplicare a legii mărcilor. O altă prioritate viitoare în direcția digitalizării serviciilor OSIM o reprezintă digitalizarea bibliotecii tehnice a OSIM.

Printre problemele menționate în cadrul discuției care ar putea fi reținute pentru Strategia de Proprietate Industrială a României menționăm:

- Lipsa unor acorduri/protocoale de colaborare cu alte instituții pentru schimbul de date (de exemplu cu evidența populației sau ONRC);
- Necesitatea revizuirii procedurilor interne de verificare a cererilor de brevete/mărci;
- O pondere mai mare a serviciilor oferite de instituție pentru agenții economici din totalul portofoliului de produse/servicii al OSIM (de ex. servicii de supraveghere a pieței, servicii de supraveghere a concurenței etc.);
- Dificultatea angajării de experți IT pentru Serviciul Tehnologia Informațiilor și Comunicațiilor, rămânând doar opțiunea achiziționării unor servicii externalizate în cadrul de proiecte cu finanțare nerambursabilă.

4. PREZENTARE SINTETICĂ A CONSULTĂRILOR AVUTE CU ALTE INSTITUȚII

Ministerul Educației și Cercetării

În data de 13 august 2020 a avut loc la sediul Ministerului Educației și Cercetării (MEC) întâlnirea experților externi cu Dl. Gherghe Bala – Director, Ministerul Educației și Cercetării, Direcția Infrastructuri de Cercetare, d-na. Liliana Cazac– consilier superior Ministerul Educației și Cercetării, Direcția Infrastructuri de Cercetare și d-na. Oana Coșug– consilier European Ministerul Educației și Cercetării, Direcția Infrastructuri de Cercetare.

Direcția Infrastructuri de Cercetare (DIC) din cadrul MEC implementează Proiectul SIPOCA 393 consolidarea capacității instituționale a MEC prin optimizarea proceselor decizionale de domeniul cdi. Rezultatele proiectului vizează și subiectele proprietății intelectuale și proprietății industriale. DIC va încerca să facă un fel de ghid de management al inovării aplicabil la nivel de întreprindere care vor să ia certificare pe managementul inovării.

Organizațiile de transfer tehnologic, acreditate conform legislației în vigoare, formează rețeaua ReNITT. Din datele disponibile, reiese că în iulie 2019 rețeaua era formată din 56 de entități de inovare și transfer tehnologic. În legislația privitoare la transferul tehnologic se lucrează la modificarea acesteia, una dintre modificări vizând procedura de acreditare care să evalueze și partea de management al inovării. În acest proces ar putea fi inclus și OSIM. Formularul de evaluare de a organizațiilor de transfer tehnologic include și numărul de brevete pe care Entitățile de transfer tehnologic l-au intermediat.

Există noi profile profesionale în domeniul inovării și transferului tehnologic. Brokerul în tehnologie și managerul de inovare, sunt incluse în COR, cu standard profesional etc. Managerul de inovare este un fel de integrator între zona de cercetare, piață, de transfer tehnologic. Sunt noi ocupații introduce în COR. Există circa 200 de experți. Ei certifica caracterul inovator al unei firme. Standard de inovare în 2011, Cerințele de inovare de 2016. Se va elabora un ghid pentru managementul inovării. Prezența acestora este obligatorie în cadrul institutelor de cercetare.

În ultimii 6 ani nu a mai existat o colaborare adecvată între OSIM și Ministerul Educației și Cercetării. Grupul de lucru in domeniul transferului tehnologic nu s-a mai întrunit din anul 2018, există consiliul consultativ în inovare și cercetare - CCDI. (Consiliul National de Inovare si Transfer) – fara participarea OSIM-ului; acesta este focalizat pe mediul privat;

În perioada 2014-2016, doar 10,2% din întreprinderile din România au desfășurat activități de inovare, comparativ cu 50,6% la nivelul UE28 (SNSI 2021-2027); Sistemul de cercetare, dezvoltare și inovare (CDI) din România cuprinde 263 organizații publice și aproximativ 600 de întreprinderi;

În România se plătește pentru protecția proprietății industriale dar fără să existe piață. Nu se cunoaște foarte bine cum să fie orientată finanțarea în cercetare, cum să fie conectate la oportunitățile economice, transpunerea brevetului în valoare economică. Sunt foarte puține brevete care chiar se aplică, numărul brevetelor crește când sunt în derulare proiecte de cercetare. Când se face contractul de transfer este nevoie a se informa actorii relevanți, care pot aplica acest brevet. Ministerul Educației și Cercetării va propune prin programe de cercetare specifice susținerea persoanelor fizice de a pune în aplicare brevetele prin alocarea unui buget în vederea validării soluției brevetate;

Nu există fonduri suficiente pentru investiția în cercetare, inovare, chiar dacă firmele sunt conștiente de necesitatea inovării pentru a deveni competitive. Activitatea de brevetare este redusă în sectorul privat: aproximativ 37% din toate invențiile „românești” sunt deținute de entități „academice și guvernamentale”, urmate îndeaproape de persoane fizice (35%) și doar 28% dintre acestea aparțin mediului de afaceri;

Romania are un număr semnificativ de brevete care sunt deținute de entități străine; răspunsul este faptul ca nu exista piața locala pentru brevetele românești. Firmele cu capital strain, inclusive Renault, depun brevetele la nivelul țării mamă. România este țara UE cu cea mai mare (și majoritatea 51%) cotă de invenții naționale deținută de o altă țară.

Există multe cazuri de companii care nu declară activități de inovare chiar dacă au prevăzute cheltuieli de CD. Există anumite stimulente pentru derularea de activități de cercetare pentru întreprinderi, scutire de impozit pentru cele care derulează astfel de activități, bariere

legislative, dar se acordă doar pentru echipa implicată în cercetare, nu se aplică, este greu cuantificabil suma dedicată cercetării, deducere fiscală se reduce la perioada proiectului, cercetării, nu și perioada de după, pentru aplicarea acesteia etc.

Feed-back asupra activității OSIM

Semnalele primite de DIC din partea firmelor și organizațiilor de cercetare indică o durată foarte mare a procesului de brevetare, de la data depunerii cererii de brevet până la publicarea brevetului, nefiind respectate termenele. Pentru partea de pre-diagnoză din procesul de analiză a cererii de brevet, OSIM ar trebui să ia în considerare cooptarea, pe lângă consilierii proprii, și a specialiștilor din cadrul institutelor de cercetare/centre de transfer tehnologic.

Direcția Mediu de Afaceri din cadrul Ministerului Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri

Din perspectiva strategiei Orizont 2020, problema de fond a sectorului IMM din România este lipsa unei mase critice suficiente pentru a susține o prezență competitivă la nivel internațional. Aceasta este dublată de funcționarea distorsionată a piețelor locale mai ales pe partea de cerere, stabilindu-se echilibre sub-optimale.

Dintre problemele specifice IMM-urilor, la nivel macroeconomic, sunt enumerate: 1) problema masei critice a IMM-urilor - prea puține întreprinderi active în economie; 2) problema gabariturii afacerii/dimensiunii companiilor - prea puține întreprinderi de mărime mijlocie; 3) problema structurii sectoriale - prea multe întreprinderi activează în domeniile serviciilor și comerțului, mai ales în raport cu cele din serviciile prestate întreprinderilor; 4) problema rezilienței noilor afaceri - două treimi dintre întreprinderile noi dispar de pe piață în primul an de viață.

În privința demografiei IMM-urilor, s-a înregistrat o creștere de la 21-22/1000 în anul 2014 la aproape 30/1000 în anul 2019, încă mult sub media UE de 42/1000.

Din perspectiva brevetării, principala problemă identificată de DMA este cea a legăturii dintre internaționalizarea IMM-urilor și brevetare. Întreprinderile care se adresează cu preponderență pieței interne nu au o preocupare în brevetarea produselor/proceselor, aceasta regăsindu-se doar în rândul IMM-urilor care se internaționalizează și se adresează piețelor externe. Factorii cauzali privesc gradul de sofisticare al piețelor (existența cerințelor tarifare, de proces, ISO, etc), nivelul presiunii competitive, capacitățile diferite ale întreprinderilor care se internaționalizează față de cele care se adresează doar pieței interne. Saltul calitativ al activității IMM -urilor nu este posibil decât prin găsierea unor *soluții de facilitare a asocierii și transferului afacerilor* pentru a cumula capacități necesare funcționării la standardele unor piețe mature. Ca soluție instituțională a fost sugerată constituirea unui comitet inter-instituțional care să integreze toate departamentele economice la nivel de secretari de stat care să coordoneze politici complementare cu sunt cele pentru IMM-uri, proprietate, industrială, competitivitate, inovare, cercetare.

În privința noii Strategii pentru sectorul IMM, aflată în proces de elaborare, prioritățile acesteia vizează:

- digitalizarea activității prin crearea DIH-urilor (Digital Innovation Hub); există un departament specializat în cadrul Direcției Generale pentru IMM și Mediul de Afaceri care dorește să asiste formarea lor business driven;
- stimularea inovării de produs, proces, marketing și operațional; încurajarea inovării in-house;
- stimularea activității IMM-urilor orientate spre export și internaționalizarea;
- facilitarea transferului în afaceri.

Cea de-a doua dimensiune a strategiei vizează rolul administrației publice în crearea unui mediu de afaceri dinamic și matur. Obiectivele stabilite pentru instituțiile cu responsabilități în domeniu sunt:

- reducerea sarcinilor administrative pentru mediul de afaceri (red tape);
- sprijin pentru sectorul IMM în vederea facilitării accesului pe piețe (ex. gateway to China);
- facilități pentru finanțarea IMM-urilor;
- digitalizarea relației dintre administrația publică și IMM-uri;
- încurajarea asocierii în afaceri;

DMA urmărește ca susținerea IMM-urilor să fie direcționată spre activitățile care implică inovare/brevetare și cu potențial de internaționalizare. Așteptările DMA în privința viitoarei Strategii de Proprietate Industrială se structurează pe trei dimensiuni: legislative, instituționale și operaționale. Dacă în privința legislației, DMA a remarcat actualizarea continuă și corelarea cu normele europene, în privința dimensiunii instituționale, se propune susținerea sectorului IMM prin susținerea consilierii în domeniul proprietății industriale prin servicii furnizate și condițiile specifice sectorului, pe modelul finanțărilor europene (ex: Invest EU, COSME). De asemenea, pe dimensiunea operațională, DMA a solicitat realizarea de proceduri prin care să se implementeze toate aceste obiective.

Principalele strategii avute în vedere adoptate la nivel European cu impact asupra mediului de afaceri și a IMM-urilor, în particular, sunt Strategia Europeană pentru IMM-uri (EU SME Strategy for a sustainable and digital Europe) și Pactul Verde European (European Green Deal)

Accesul la finanțare este o tematică abordată eterogen la nivelul guvernului, existând multe inițiative de sprijin adresate IMM-urilor fără o coordonare adecvată a măsurilor pentru a asigura eficiența cheltuirii banilor publici și evitarea suprapunerilor; În ciuda eforturilor de debirocratizare a afacerilor prin reducerea numărului de avize și a timpului necesar pentru obținerea acestora, progresele au fost lente din cauza lipsei de cooperare între diversele instituții cu atribuții de avizare și control (ex. Există cca 440 contravenții în legislația românească și peste 30 instituții cu atribuții de control). Prin urmare este necesară efectuarea unui screening legislativ cu impact asupra mediului de afaceri pentru eliminarea redundanțelor, actualizarea legislației și asigurarea coerenței și eficienței în implementare;

Eforturile viitoare de sprijin ale mediului de afaceri și creșterea competitivității economice trebuie îndreptate în direcția economiei digitale și a datelor.

[Direcția Investiții Străine din cadrul Ministerului Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri](#)

Direcția Investiții Străine (DIS) are în responsabilitate dezvoltarea de mari proiecte investiționale, fiind punctul de contact pentru investitorii străini. Principalul obiect de activitate îl reprezintă atragerea investițiilor străine în România. Activitatea direcției este împărțită pe două paliere, promovarea investițiilor străine și asistența potențialilor investitori străini în România.

Reprezentanții DIS s-au arătat interesați mai ales de procedurile OSIM în privința protecției proprietății industriale prin intermediul brevetelor sau mărcilor, relevante în cadrul activității de asistență a potențialilor investitori. De asemenea, s-a remarcat nivelul de protecție și alinierea la standardele internaționale a legislației românești de proprietate industrială, ca un argument important pe care investitorii în cadrul activității

În cadrul direcției sunt efectuate activități de analiză și sinteză a datelor economice regionale și sectoriale solicitate de potențiali investitori în procesul de due diligence. Sunt elaborate în mod curent analize economice sectoriale/ pe ramuri industriale, la cererea investitorilor sau a ministrului economiei, inclusiv cele privind oportunitățile de relocare a unor investiții europene din China către țara noastră.

Reprezentanții DIS au exprimat disponibilitatea de a colabora cu reprezentanții proiectului pentru a transmite propuneri de măsură o contribuție la elaborarea viitorului SNPI.

Cu privire la documentele strategice și de politică publică în vigoare sau în lucru în cadrul departamentului consultat, reprezentanții Direcției Investiții Străine ne-au înștiințat că nu există un document strategic cu privire la promovarea investițiilor străine, dar că există o serie de norme și instituții care conlucrează în vederea promovării acestora. Principalii actori instituționali cu care lucrează departamentul sunt partenerii sociali (în special patronate, Consiliul Investitorilor Străini), instituțiile furnizoare de date statistice (INS, jurnale economice, Comisia de Strategie și Prognoză, Banca Națională a României, ONRC etc) instituții furnizoare de ajutor de stat (Ministerul Finanțelor Publice acordă ajutoare de stat pentru investițiile străine peste 1 milion de euro prin schemele aprobate prin HG 807/2014 și HG 332/2014). De asemenea, departamentul conlucrează cu departamentul care gestionează parcurile industriale din România din cadrul Ministerului Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației.

Direcția Investiții Străine din cadrul MEEMA acordă, în conformitate cu ordinul ministrului pentru mediul de afaceri, comerț și antreprenoriat nr. 689/2017 avizul tehnic de specialitate pe planul de afaceri al investitorilor străini, în vederea obținerii vizei de lungă ședere în România pentru desfășurarea de activități comerciale (se acordă în jur de 20 avize pe an).

Direcția Eficiență Energetică din cadrul Ministerului Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri

În privința documentelor strategice și de politici publice în domeniul energetic din România, s-a discutat despre Strategia Energetică a României 2019-2030, cu perspectiva 2050, a cărei draft a fost finalizat în cursul anului 2019, și pentru care se află în curs modificări în vederea finalizării. Strategia menționează unele trimiteri și așteptări în privința proprietății industriale. Din această perspectivă, intensitatea energetică a producției precum și proporția de electricitate din mix-ul folosit din surse regenerabile sunt principalele preocupări. Din punctul de vedere al domeniului proprietății industriale, aceste orientări sunt importante deoarece sunt obiectivele societale viitoare care vor coagula cele mai importante resurse. Eficiența energetică sau sursele regenerabile de energie sunt deja domenii preferate ale ecosistemului antreprenorial inovator generatoare de patente și transfer tehnologic care necesită intervenții publice care să fluidizeze întregul proces.

Activitatea direcției urmărește două priorități strategice, promovarea hidrogenului ca sursă alternativă de energie și stimularea dezvoltării unor tehnologii care să promoveze această orientare; cea de-a doua direcție de acțiune este cea a facilitării dezvoltării capacităților de captare a carbonului în România. În temeiul Regulamentului (UE) 2018/1999 există obligația elaborării și transmiterii Comisiei Europene un Proiect al Planului Național Integrat în domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice (PNIESC) pentru perioada 2021-2030, până la data de 31 decembrie 2018 (cu perioada de tranziție pentru comunicarea finală a Planului până în decembrie 2019). Proiectele PNIESC stabilesc obiectivele și contribuțiile naționale la realizarea obiectivelor UE privind schimbările climatice. În consecință, România a elaborat și publicat propriul proiect PNIESC în aprilie 2020.

Reprezentanții DEE s-au arătat interesați mai ales de procedurile OSIM în privința protecției proprietății industriale prin intermediul brevetelor și s-a discutat de rolul susținerii educației și promovării cercetării științifice, temă explicit formulată în cadrul OP 20 din Strategie, acțiunile de realizare rămânând în zona politicilor de facilitare a parteneriatelor cu industria energetică sau de dezvoltare a capacității de atragere a surselor de finanțare europene pentru cercetare științifică, prin participarea în consorții internaționale a institutelor de cercetare-dezvoltare-inovare.

Obiectivul principal al Departamentului pentru Energie este cel de menținere a unui mix energetic diversificat și echilibrat, susținut de acțiuni de susținerea cercetării științifice și adoptarea de tehnologii avansate în sectorul energetic. De asemenea, sunt urmărite politici economice și fiscale de stimulare a investițiilor în dezvoltarea industriei producătoare de echipamente pentru surse regenerabile de energie (SRE), eficiență energetică și electromobilitate. Acțiunea asumată prevede susținerea cercetării științifice și a investițiilor în producția de echipamente și componente pentru tranziția energetică - tehnologiile SRE, de eficiență energetică și ale electromobilității. În cadrul direcției sunt efectuate activități de analiză și sinteză a datelor economice regionale și sectoriale și sunt elaborate în mod curent analize economice sectoriale/ pe ramuri industriale a impactului intensității și eficienței energetice.

Reprezentanții DEE au exprimat disponibilitatea de a colabora cu reprezentanții proiectului pentru a transmite propuneri de măsură o contribuție la elaborarea viitorului SNPI. Noile documente strategice sunt o oportunitate bună de încurajare a unei paradigme noi bazată pe păstrarea unui mix energetic optim, noi tehnologii (captare și stocare carbon, capacități de stocare gaze, hidrogen, etc) care să ducă la atingerea obiectivelor de protejare a mediului și utilizare eficientă a resurselor. Viitoarele planuri teritoriale de tranziție echitabilă precum și programele de dezvoltare regională ar trebui să includă componente de eficientizare a capacităților energetice și re tehnologizare pentru scăderea emisiilor de carbon. De asemenea, România ar trebui să joace mai coordonat și mai corent pe arena energetică globală.

Ministerul Afacerilor Interne și structurile subordonate

În urma unui proces de schimb de informații cu reprezentanții MAI, după solicitarea echipei de experți, în data de 22.09.2020, a fost primit un document cu răspunsurile la principalele subiecte abordate.

Informații privind entitățile care au atribuții în domeniul P Ind. și relațiile între acestea:

În cadrul Poliției Române funcționează structuri de investigare a criminalității economice specializate în domeniul prevenirii și combaterii criminalității economico-financiare, organizate atât la nivel central, ca direcție în cadrul inspectoratului general, cât și la nivel teritorial, ca servicii în cadrul unităților teritoriale de poliție.

MAI este membru al Grupului de Lucru pe Probleme de P Ind., alături de alte 36 de entități, organism condus de către procurorul șef al Serviciului pentru coordonarea activității Ministerului Public în domeniul drepturilor de proprietate intelectuală din cadrul PICCJ.

În domeniul P Ind., structurile MAI colaborează la nivel național cu Oficiul Român pentru Drepturile de Autor, Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci, Institutul Național de Cercetare - Dezvoltare în Informatică, Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor și Agenția Națională de Administrare a Bunurilor Indisponibilizate etc. La nivel internațional, colaborarea se realizează cu Interpol, Europol și SELEC.

Colaborarea cu Serviciul pentru coordonarea activității Ministerului Public în domeniul drepturilor de proprietate intelectuală se realizează în conformitate cu prevederile Ordinului Comun M.A.I. – PICCJ nr. 56/10.04.2014;

Constrângeri identificate:

Se simte nevoia creării unei baze de date comune pentru toate instituțiile implicate în protejarea drepturilor de PInd., cu condiția ca aceasta să fie periodic actualizată. Totuși, din 2009, există pe intranet, o secțiune dedicată identificării produselor contrafăcute;

În punctele de trecere a frontierei, sunt dificultăți în a stabili dacă o marcă beneficiază de protecție la nivel național, comunitar sau internațional. Pentru mărcile mai puțin cunoscute, fără existența unei baze de date funcționale, este foarte dificil ca în timpul alocat controlului pentru trecerea frontierei să se stabilească dacă sunt încălcate prevederile specifice legislației de P Ind.

Instrumentarea cauzelor penale este îngreunată de întârzierile reprezentanților titularilor de marcă manifestate în a răspunde solicitărilor organelor de cercetare penală. Celeritatea și ritmicitatea activității de urmărire penală sunt afectate uneori de lipsa de interes a titularilor de marcă de a sprijini tragerea la răspundere a persoanelor ce au săvârșit fapte care aduc atingeri de o gravitate mică drepturilor de proprietate intelectuală. Această conduită este de natură a crea unele blocaje în instrumentarea cauzelor din cauza faptului că nu a fost identificată o modalitate alternativă de a proba autenticitatea bunurilor, întrucât elementele de siguranță ale obiectelor originale sunt considerate secrete comerciale ce nu sunt dezvăluite cu ușurință terților spre a putea întocmi rapoarte de constatare ori de expertiză în mod independent.

Una dintre amenințările majore pentru perioada următoare privește stoparea importurilor intracomunitare din țări cu un regim permisiv în ceea ce privește desfacerea de bunuri contrafăcute. Pentru aceasta, se intenționează diminuarea cererii prin acțiuni de educare a cumpărătorilor. Astfel, Poliția de Frontieră a participat la campania „Fii tu! Fii original!” și la campania de prevenire a delicvenței juvenile „Ora de siguranță”.

Volumul cel mai mare de bunuri susceptibile a fi contrafăcute sosesc pe teritoriul României prin Portul Constanța, în sistem containerizat, și au ca principale origini China și Emiratele Arabe Unite. Cele mai multe încălcări ale unor drepturi de proprietate intelectuală au fost depistate cu ocazia controlului de frontieră efectuat în punctele de trecere de la frontiera româno-bulgară, subordonate Inspectoratului Teritorial al Poliției de Frontieră Giurgiu. Cele mai frecvente descoperiri au ca obiect bunuri contrafăcute transportate cu autocarele de linie care efectuează curse pe rutele Turcia-România sau Bulgaria-România, făptuitorii fiind în majoritatea cazurilor persoane fizice, însă au existat și cazuri în care persoane juridice au efectuat achiziții intracomunitare de mărfuri printre care au fost identificate și astfel de bunuri. Turcia este principala țară de proveniență a bunurilor descoperite la frontiera de sud a României. La punctele de trecere a frontierei în regim aeroportuar, deschise traficului internațional, cea mai mare parte a bunurilor susceptibile a fi contrafăcute au fost descoperite cu ocazia controalelor efectuate în terminalele cargo. Articolele identificate aici sunt mai puțin voluminoase și au valoare mai mare, fiind comandate prin intermediul platformele de e-commerce ce livrează produse originare din China.

O altă problemă identificată este conflictul pozitiv de competență între inspectorii vamali și polițiștii de frontieră cu ocazia identificării de bunuri susceptibile a aduce atingere unor drepturi de proprietate intelectuală. Astfel, pe timpul controlului efectuat în comun, în cazul descoperirii unor astfel de obiecte, inspectorii vamali doresc aplicarea procedurii simplificate și sancționarea contravențională conform art. 17, alin. 1, lit. a din Legea 344/2005, în timp ce polițiștii de frontieră ar urma să întocmească dosar penal privind săvârșirea faptei prevăzută de art. 90, alin. 1 din Legea 84/1998. Ca urmare, promovarea unei modificări legislative care să prevadă pedepsirea infracțiunii prevăzută art. 90, alin. 1 din Legea 84/1998 la plângerea prealabilă a persoanei vătămate, ar motiva reprezentanții titularilor de marcă să dea curs solicitărilor polițiștilor, având în vedere că investigațiile nu ar mai fi tergiversate pentru lungi perioade, nedepunerea plângerii în termen de 3 luni reprezentând unul dintre cazurile de împiedicare a punerii în mișcare a acțiunii penale prevăzute de art. 16 din codul de procedură penală.

Astfel, Legea 84/1998 reprezintă dreptul comun în materie și ilicitul penal reprezintă cea mai puternică modalitate de apărare a unei valori sociale, având prioritate față de alte forme de protecție prevăzute de lege, motiv pentru care se impun măsuri de armonizare a cadrului normativ aplicabil. În aceste cazuri, pe timpul controlului efectuat în comun, la descoperirea unor astfel de obiecte, inspectorii vamali aplică măsurile prevăzute de Legea nr. 344/2005 privind unele măsuri pentru asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală în cadrul operațiunilor de vamuire, în timp ce polițiștii de frontieră constată săvârșirea faptei prevăzute de art. 90, alin. 1 din Legea nr. 84/1998 privind mărcile și indicațiile geografice.

Propuneri pentru îmbunătățiri:

Se observă necesitatea majorării limitelor de pedeapsă în cazul săvârșirii infracțiunii prevăzută de art. 90, alin. 1 din Legea nr. 84/1998 privind mărcile și indicațiile geografice. Analiza finalității judiciare a dosarelor penale instrumentate la nivelul Poliției de Frontieră relevă faptul că o mare parte dintre cauzele aflate pe rolul organelor de cercetare penală se îndreaptă către soluții de neurmărire și netrimitere în judecată. O pedeapsă mai mare ar avea efect atât prin prisma sporirii interesului public de urmărire a acestui gen de fapte, micșorându-se numărul dosarelor în care se formulează propuneri de renunțare la urmărire penală, cât și prin prisma permiterii organelor de urmărire penală să utilizeze metode speciale de supraveghere sau cercetare, fapt de natură a ușura sarcina acestora de a furniza mijloace de probă suplimentare în vederea individualizării laturii subiective, dat fiind că multe dosare se clasează ca urmare a imposibilității probării intenției de a săvârși fapta;

De asemenea se simte nevoia promovării de modificări legislative privind conținutul art. 8 și art. 33 din OUG 194/2002 privind regimul străinilor în România. Analiza cazuisticii înregistrată la nivelul Poliției de Frontieră arată că o mare parte din bunurile susceptibile a fi contrafăcute sunt introduse fie de către cetățeni străini care efectuează transport rutier de persoane ori mărfuri pe ruta Turcia – România, fie de către cetățeni străini care administrează diferite societăți comerciale care desfășoară activități lucrative. Existența unor pârgșii legislative care ar permite luarea unor măsuri de tipul nepermitterii intrării în România sau anularii și revocării vizei ar avea un efect descurajant în rândul cetățenilor străini anterior menționați. La acest moment, față de cetățenii străini care au încălcat regimul vamal se poate dispune măsura nepermitterii intrării în România pentru o perioadă de 5 ani. Este inechitabil să poată fi dispusă o astfel de măsură cu privire la un străin care introduce în țară câteva pachete de țigarete peste limita stabilită, săvârșind astfel o faptă prevăzută drept

contravenție vamală, dar să nu existe niciun mijloc de a stopa o persoană care introduce în mod repetat bunuri contrafăcute, deși produce prejudicii mult mai mari și atrage răspunderea penală;

Mai mult, se observă nevoia promovării de modificări legislative care să prevadă un termen de decădere pentru un răspuns din partea titularului D.P.Ind. din momentul notificării de către organul de aplicare a legii cu privire la o posibilă încălcare a drepturilor sale. Uneori, lipsa de interes a titularilor de marcă de a sprijini cercetarea în vederea tragerii la răspundere penală a persoanelor ce au săvârșit fapte care aduc atingeri de o gravitate minoră a drepturilor de proprietate intelectuală afectează celeritatea și ritmicitatea activității de urmărire penală. Această conduită este de natură a crea întârzieri în instrumentarea dosarelor penale din cauza faptului că nu a fost identificată o modalitate alternativă de a stabili autenticitatea bunurilor, rapoartele de constatare ori de expertiză în mod independent fiind imposibil de realizat, întrucât elementele de siguranță ale obiectelor originale sunt considerate secrete comerciale ce nu sunt dezvăluite terților.

Aspecte de interes pentru viitoarea strategie de proprietate industrială:

Îmbunătățiri legislative:

Modificarea și completarea Legii nr. 84/1998, în sensul introducerii condiției punerii în mișcare a acțiunii penale la plângerea prealabilă a persoanei vătămate și înăsprirea corelativă a pedepselor pentru infracțiunile de contrafacere.

Crearea cadrului legal necesar pentru a permite reprezentanților mediului privat să sprijine autoritățile de aplicare a legii în activitățile de prevenire și combatere a ilegalităților din domeniu prin organizarea și derularea de campanii preventive, de activități de pregătire profesională și schimb de bune practici, precum și prin asigurarea suportului tehnic, logistic și financiar necesar activităților operative.

Crearea cadrului legal necesar pentru a permite implementarea unor instrumente de stimulare/motivare a personalului care a contribuit la realizarea unor capturi impresionante de produse contrafăcute, aspecte care pot influența în mod considerabil și stabilitatea pe post a personalului.

Identificarea unor soluții legislative pentru asigurarea fondurilor bănești necesare cumpărării de produse comercializate în mediul on-line cu privire la care există sesizări sau indicii de contrafacere, aspecte deosebit de importante pentru documentarea / probarea activității infracționale.

Clarificarea legislativă a statutului produselor software dezvoltate la nivelul instituțiilor publice prin resurse proprii (ex. aplicații, platforme, site-uri web/portali etc.), a produselor software licențiate sau nelicențiate, dezvoltate de terți, ai căror beneficiari sunt instituțiile publice (în baza unor contracte/proiecte finanțate din fonduri nerambursabile/ buget național), precum și a licențelor valide care încalcă prevederile EULA (End User License Agreement) stabilite de către producătorul acestora.

Îmbunătățiri structurale:

Elaborarea unei proceduri simplificate, la nivel național, de indisponibilizare, depozitare/lăsare în custodie și distrugere a bunurilor contrafăcute.

Efectuarea demersurilor necesare pentru ratificarea de către România a Convenției cu privire la contrafacerea produselor medicale și infracțiunile similare care amenință sănătatea publică - Medicrime semnată la Moscova, la data de 28 octombrie 2011 și intrată în vigoare la data de 01 ianuarie 2016 și pentru transpunerea prevederilor acesteia în legislația națională.

Implicarea reprezentanților titularilor în evaluarea impactului modificărilor legislative în domeniul drepturilor de proprietate intelectuală/industrială.

Având în vedere faptul că baza de date privind încălcări ale drepturilor de proprietate intelectuală conține date valoroase anchetelor ce se derulează, aceasta ar putea totuși suporta îmbunătățiri sub aspectul depunerii mai multor diligențe în implementarea tuturor cazurilor și în alimentarea cu informații relativ la titularii și reprezentanții unor mărci, întrucât în prezent există doar date referitoare la cererile de intervenție depuse. Există însă și mărci protejate ce nu figurează cu astfel de cereri introduse.

Asigurarea accesului on-line al organelor de urmărire penală la bazele de date/aplicațiile dezvoltate de celelalte instituții cu atribuții în domeniu.

Dezvoltarea unei aplicații informatice care să țină evidența tuturor bunurilor contrafăcute identificate și indisponibilizate de către autoritățile de aplicare a legii - Fișa capturii - capabilă să genereze statistici care să permită monitorizarea evoluției fenomenului contrafacerii pe categorii și mărci de produse.

Identificarea, prin implicarea tuturor actorilor responsabili în domeniu, a unor spații adecvate necesare pentru depozitarea/lăsarea în custodie a bunurilor contrafăcute indisponibilizate.

Identificarea și promovarea de soluții de proiecte cu finanțare externă pentru dezvoltarea capacităților de prevenire și combatere a ilegalităților la regimul drepturilor de proprietate intelectuală/industrială.

Promovare și formare:

Chiar dacă o serie de aspecte privind drepturile de proprietate intelectuală sunt incluse în curricula de formare inițială a studenților Academiei de Poliție "Alexandru Ioan Cuza" de la programul de studii universitare de licență, învățământ cu frecvență specializarea Ordine și siguranță publică, până la nivelul studiilor universitare de masterat Managementul investigării fraudelor, se observă necesitatea creșterii nivelului de coordonare a activităților de pregătire a personalului și derulării unor sesiuni de pregătire profesională a magistraților, polițiștilor, lucrătorilor vamali și a altor funcționari cu atribuții specifice în domeniul proprietății intelectuale.

În același timp, se simte necesitatea organizării de campanii de prevenire, în special în domeniul comerțului on-line cu articole de îmbrăcăminte și încălțăminte contrafăcute, comerțului cu medicamente și suplimente alimentare contrafăcute respectiv țigarete contrafăcute.

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale

În data de 22 iulie 2020 a avut loc la sediul OSIM întâlnirea experților externi cu dna. Dna. Mihaela Mitu – consilier superior Ministerul Agriculturii Dezvoltării Rurale (MADR), Directia Generala Politici in Industrie Alimentara si Comert și doamna Dna. Viorica Boboc – consilier superior Ministerul Agriculturii Dezvoltării Rurale, Directia Generala Politici in Industrie Alimentara si Comert. Principalele subiecte abordate relevante pentru elaborarea viitoarei Strategii de Proprietate Industrială a României:

Modalitatea de solicitare a mărcilor și produselor cu indicație geografică protejată

A. La nivelul MADR

Etapele de înregistrare a produselor cu indicație geografică/denumire origine proiectată/specialitate tradițională garantată:

- i. Constituirea unei asocieri în vederea promovării unui produs - grup applicant;
- ii. Întocmirea documentației de către grupul applicant (Caiet sarcini + document unic);
- iii. Un organism de inspecție și certificare acreditat verifică documentația (Exemple de organisme de inspecție și certificare care colanorează cu MADR: RENAR –CERTIN ; RINAXIM);
- iv. Obținerea documentului Certificat de conformitate în vederea obținerii protecției, emis de organismul de inspecție;
- v. Dosarul aplicantului se depune la MADR;
- vi. Urmează perioada de opoziție la nivel național (2 luni);
- vii. MADR transmite documentația la Comisia Europeană și acordă protecție la nivel național;
- viii. Comisia Europeană poate solicita clarificări în această perioadă;
- ix. Urmează perioada de opoziție la nivel european (3 luni);
- x. Publicarea înregistrării produsului în Jurnalul Oficial al UE.

B. La nivelul OSIM

Au calitatea de a solicita la OSIM înregistrarea unei indicații geografice asociațiile de producători care desfășoară activități de producție în zona geografică, pentru produsele indicate în cerere.

OSIM înregistrează indicația geografică și acordă solicitantului dreptul de utilizare după ce Ministerul Agriculturii și Alimentației, sau după caz, autoritatea competentă din țara de origine a solicitantului, certifică:

- a) indicația geografică a produselor care urmează a fi înregistrate;
- b) produsele care pot fi comercializate sub această indicație;
- c) aria geografică de producție;
- d) caracteristicile și condițiile de obținere pe care trebuie să le îndeplinească produsele pentru a putea fi comercializate sub această indicație.

Există mai multe tipuri de mărci pe care asociațiile de producători le pot obține:

- Mărci colective
- Mărci de certificare
- Marca comunitară

Au existat și cazuri în care asociațiile de producători, după ce obțin denumirea de indicație geografică, nu realizează demersurile în vederea obținerii titlului de protecție (marcă colectivă) – vezi cazul magiunului de Topoloveni.

Modalități de stimulare a asociațiilor de producători în vederea protejării drepturilor de proprietate industrială:

După înregistrarea produsului, Min. Agriculturii sprijină producătorii în acțiuni de promovare, dar nu îi stimulează să depună documentația pentru protecția mărcii. Există de asemenea și dificultăți în procesul de asociere între producătorii agricoli. Există sectoare în care nu există această formă de asociere (de ex. Industria laptelui).

În vederea încurajării asociațiilor de producători de a-și proteja drepturile de proprietate industrială, MADR organizează seminarii pentru pregătire programe de instruire și promovare. În plus, există și posibilitatea obținerii de fonduri europene pentru asociațiile de producători, aceste linii de finanțare incluzând în cheltuielile eligibile și cheltuielile cu întocmirea documentației de obținere a mărcilor

sau a denumirilor de origine garantate. Există și programe de promovare a produselor de calitate la nivel european (regulament CE 1144). Acestea sunt, însă, foarte slab accesate de producătorii romani.

Pentru strategia de proprietate industrială a României ar fi utile schimburile de informații cu diferite asociații de producători pentru a înțelege motivele pentru care nu se fac demersurile pentru protecția mărcii. Există asociații de producători reprezentative în domeniile cereale, vie și vin, carne de porc.

Colaborarea MADR – OSIM:

Există un protocol de colaborare MADR – OSIM. Protocolul prevede schimbul de informații între cele două instituții. OSIM transmite periodic MADR mărcile înregistrate iar MADR verifică dacă acestea se suprapun cu schemele de calitate.

Ca sugestii pentru strategia de proprietate industrială a României, reprezentanții MADR consideră utilă lansarea unei inițiative în vederea asigurării interoperabilității bazelor de date ale celor două instituții. Astfel, registrele de mărci depuse la MADR (bazele de date) ar putea fi accesate și de către OSIM, fără a fi necesare proceduri birocratice.

O colaborare extinsă între MADR, OSIM și rețeaua de Camere de Comerț ar putea facilita pătrunderea asociațiilor de producători pe piețele externe.

Nu în ultimul rând, reprezentanții MADR consideră utilă existența unui grup de lucru la nivel inter-ministerial axat pe domeniul proprietății industriale.

Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție

Se constată lipsa unui grup de lucru interinstituțional orientat către PInd. OSIM poate asigura secretariatul unui asemenea grup. Se constată nevoia implicării mai mari a OSIM în acțiuni de formare privind enforcement-ul.

Au existat o serie de colaborări cu Observatorul European de PI (EUIPO) din 2012 până în prezent. Prin EUIPO, au existat o serie de seminarii și sesiuni de training pentru angajați din poliție, funcționari vamali, judecători și procurori. EUIPO pune la dispoziție fonduri pentru aceste sesiuni de formare.

În cadrul parchetului există un serviciu de PI, ceea ce are ca rezultat o practică unitară atât în teritoriu cât și în colaborare cu poliția. Pentru contrafacerile din domeniul farmaceutic și medical însă, există o serie de probleme legislative și nu se observă o practică judiciară consacrată.

Parchetul nu are acces la bazele de date ale Direcției Generale a Vămirilor privind reținerile la vamă / frontieră;

Pentru modificarea legii 84, o serie de propuneri de modificări au venit din partea parchetului;

Nu s-au înregistrat cazuri în domeniul secretului comercial sau siguranței datelor personale;

Din 2016 există situații cu infracțiunile cercetate în domeniul PI;

Concepția titularilor de drepturi este că statul ar trebui să se sesizeze și să le apere drepturile. Ca urmare, majoritatea sesizărilor din domeniul PI, provin de la poliție și nu de la titularii de drepturi;

Există o evoluție constantă a cazurilor de PI din 2016, iar cauzele soluționate trimise în judecată au crescut constant în 2017-2018;

[Secția Civilă a Curții de Apel București](#)

În ceea ce privește organizarea instituțională, în cadrul Curții de Apel București nu există secții specializate de proprietate intelectuală ci numai complete de judecată care pe lângă litigiile de proprietate intelectuală au în competență și soluționarea altor cauze de drept civil ceea ce conduce la o durată mai lungă de soluționare și implicit specializarea judecătorului în mai multe ramuri de drept.

Din relatările reprezentantului Curții de Apel București colaborarea instituțională a existat de-a lungul timpului cu precădere pe latura dreptului penal între autoritățile competente cu atribuții în instrumentarea infracțiunilor legate de domeniul proprietății industriale. Un aspect important semnalat în procesul de apărare a drepturilor de proprietate industrială îl reprezintă durata mare de soluționare a cauzelor de către instanțele de judecată, precum și durata procedurilor desfășurate în fața Oficiului de Stat pentru Invenții și Mărci dar și cele de la EUIPO. Astfel că, un litigiu obișnuit având ca obiect încălcarea unui drept de proprietate industrială poate să dureze între 1,5 ani și 2 ani în condițiile în care hotărârea este motivată în termen de 60-90 de zile. În ceea ce privește Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci procesul de înregistrare a mărcilor durează foarte mult, mai ales în situația când se nasc litigii, opoziții, durata putându-se prelungi până la 4-5 ani. Acest aspect conduce implicit la descurajarea deținătorii de mărci/de brevete prin prisma faptului că sistemul este unul stufos, hotărârile sunt imprevizibile iar procedura discutabilă.

În majoritatea cazurilor inventatorii persoane fizice se adresează instanțelor de judecată cu diferite cereri de judecată prezentându-se în sălile de judecată neînsoțiți de persoane specializate în domeniul proprietății industriale (avocați, consilieri de proprietate intelectuală) fapt ce conduce la întâzieri în soluționarea cererilor iar de cele mai multe ori judecătorul este orbit de nivelul scăzut al discursului în termeni procesuali, existând posibilitatea să scape din vedere anumite aspecte importante pentru simplu fapt că partea nu a știut cum să le invoce riscând astfel o apărare echitabilă a drepturilor titularilor de brevete.

Ca și soluție în rezolvarea acestui aspect se impune implementarea unei obligativități a reprezentării în domeniul proprietății industriale și îmbunătățirea prevederilor legislative în ceea ce privește termenele de soluționare a cererilor în domeniul drepturilor de proprietate industrială.

Un alt factor ce se impune a fi luat în considerare îl constituie supraaglomerarea instanțelor de judecată în special complete care judecă cauze din domeniul proprietății industriale precum și alte tipuri de cauze civile fapt ce conduce implicit la termene mai lungi de judecată, la întâzieri în redactarea hotărârilor, astfel că de multe ori pentru beneficiarii titularilor drepturilor de protecție nu se poate oferi întotdeauna un mecanism eficient în rezolvarea problema.

Totodată pentru buna desfășurare a activității instanțelor de judecată se impune îmbunătățirii sistemului dosarului electronic pentru eficientizarea comunicărilor între părți și transmiterea documentelor în format electronic precum și îmbunătățirii sistemului ECRIS.

Un alt factor care influențează activitatea instanțelor de judecată ar putea fi numărul mic de judecători specializați în domeniul proprietății industriale, de cele mai multe ori specializarea acestora are loc individual, prin lectură proprie constând în jurisprudență europeană. Pe de altă parte majoritatea specialistilor din OSIM și a judecătorilor specializați au învățat din afara țării, participând la cursuri și seminarii organizate de Oficiul European de Mărci și Oficiul European de Brevete. Este important de menționat faptul că, în rândul editurilor din domeniul juridic nu există un interes real în publicarea materialelor de specialitate din domeniul proprietății industriale fiind catalogat de către edituri ca un domeniu îngust, care nu prezintă interes în rândul publicului.

Un alt aspect îl constituie rolul de funcționar al judecătorului care pe lângă cauzele supuse judecării trebuie să calculeze taxe de timbru, să calculeze câte cereri a depus fiecare parte, munca de birou pe care sistemul nu a reușit să o ia de pe spatele judecătorului, chestiune care se materializează în lipsa de timp a judecătorului pentru studiu aprofundat.

Tribunalul București

În ceea ce privește organizarea instituțională, la nivelul Tribunalului București precum și a Curții de Apel din București există complete specializate pe domeniul proprietății intelectuale, complete care sunt formate dintr-un număr de trei judecători pe secție. Din relatările reprezentantului Tribunalului București acest fapt conduce la acordarea unor termene lungi de judecată și implicit la întâzieri în soluționare, lista de sedințe cuprinzând în medie 40 de dosare, fapt catalogat de cei implicați în procesul de soluționare ca reprezentând un volum mare de muncă. Soluționarea cauzelor din domeniul proprietății industriale se poate prelungi și datorită faptului că unele necesită administrarea de expertize de specialitate care se efectuează de către specialiști, întocmirea raportului durând până la câteva luni.

Pentru eficientizarea procesului și pentru soluționarea cu celeritate a dosarelor din domeniul proprietății industriale, s-ar impune înființarea unor noi complete specializate în domeniul proprietății industriale sau chiar a unor secții specializate în raport de volumul acestora situat în medie la 50 de dosare pe an în domeniul mărcilor și în jur de 5-10 dosare privind desene și modele, tendința fiind de creștere a acestora în ultimii ani.

În ceea ce privește colaborarea instituțională se recomandă organizarea de întâlniri de lucru între instituțiile cu atribuții în domeniul proprietății industriale precum și intervenții legislative periodice pentru a veni în sprijinul autorităților vamale. Pentru o mai bună colaborare de-a lungul timpului au fost realizate platforme care fac legătura între diferite instituții cu atribuții în domeniul proprietății industriale.

În urma discuției cu reprezentantul Tribunalului București a rezultat în mod indubitabil necesitatea organizării unor campanii de conștientizare în domeniul proprietății industriale, aspect care nu a fost avut în vedere nici în cadrul strategiilor anterioare formulate în domeniul proprietății industriale, neluându-se până în prezent măsuri concrete de organizare a unor campanii amble de conștientizare și promovare privind rolului Oficiului de Stat pentru Invenții și Mărci, a avantajelor și drepturilor conferite în baza titlurilor de protecție.

O consecință a acestui fapt după cum relatează reprezentantul Tribunalului București se face resimțită în fața instanțelor de judecată, mulți dintre cei care se adresează justiției necunoscând efectele încălcării drepturilor de proprietate industrială. De asemenea, mulți dintre agenții comerciali fac confuzie între denumirea comercială, respectiv dovada rezervării și disponibilității acesteia emisă de către Registrul Comerțului și marca înregistrată la OSIM, crezând că denumirea comercială le conferă dreptul de a o folosi ca marcă. Tot în aceeași manieră unii agenți comerciali procedează și la înregistrarea unor domenii web în baza denumirii comerciale necunoscând încălcările drepturilor de proprietate industrială.

Totodată, în domeniul proprietății industriale există puține surse de informare naționale, jurisprudența în acest domeniu nefiind îndestulătoare și nici unitară astfel că pentru motivarea soluțiilor în cauzele din domeniul proprietății industriale este necesar ca judecătorul să consulte jurisprudența europeană, aceasta fiind vastă și răspunzând realităților din domeniu.

În ceea ce privește reprezentarea în fața instanțelor de judecată, s-a constatat faptul că consilierii de proprietate intelectuală nu sunt activi în instanță, majoritatea părților fiind reprezentate de avocați specializați în domeniul proprietății industriale.

5. CONCLUZII

Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci, ca autoritate unică în România în acordarea protecției proprietății industriale, este însărcinat, prin misiunea sa, în a *”susține inovarea și competitivitatea în România, prin acordarea unei protecții eficiente a drepturilor de proprietate industrială, furnizarea de servicii de specialitate de calitate, și prin promovarea proprietății industriale în infrastructura economică națională, și de a asigura cooperarea României în relațiile internaționale în domeniu”* – fie în forma brevetelor de invenție, mărci înregistrate sau desene și modele.

Nu trebuie uitat niciun moment că inovarea reprezintă în esență motorul fundamental al dezvoltării socio-economice, este procesul care se află în spatele progresului societăților umane¹. Dintr-o perspectivă a istoriei dezvoltării socio-economice, inovarea reprezintă factorul cheie explicativ care pare a separa națiunile care au reușit să se înscrie pe traseul progresului sustenabil de cele care au eșuat în acest demers. Este o certitudine faptul că agenții economici care se folosesc de inovare sunt mai competitivi pe piața economică decât ceilalți: *”Recent data from the EU Intellectual Property Office (EUIPO) show that businesses using IP rights perform better, and this is particularly true in the case of SMEs. SMEs owning IP rights have almost 32 % higher revenue per employee than SMEs that do not”*².

La nivel european, documentele strategice au plasat inovarea ca țintă cheie; strategia Lisabona și-a propus pentru UE atingerea statutului de *”cea mai competitivă și și dinamică economie bazată pe cunoaștere din lume”*, fapt care se traduce în accentul prioritar pus pe inovare ca rezultat direct al acumulării și utilizării de cunoaștere (cunoașterea este un triunghi compus din cercetare, educație și inovare³).

¹ Vezi, de exemplu, Acemoglu, Daron; Robinson, James A.(2019). *De ce eșuează națiunile. Originile puterii, ale prosperității și ale sărăciei*. Trad. Anca Simitopol. Editura Litera.

² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52016SC0373>

³ Commission recommendation on the management of intellectual property in knowledge transfer activities and Code of Practice for universities and other public research organisations. <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/4cc4d955-3140-442e-b1e6-104abd0a5fd8>

În fapt competiția globală împinge cu necesitate țările spre inovare, motiv pentru care a fost stabilit la nivel european un tablou de bord al inovării (European Innovation Scoreboard⁴) care monitorizează, în baza unui set de 27 de indicatori⁵, nivelul inovării UE în context global. Anul 2018 a confirmat progresul UE în domeniul inovării, aceasta depășind în premieră SUA, însă o menține în spatele altor țări precum Japonia, Australia, Canada sau Coreea de Sud; China se află pe poziția a 7-a în lume, avansul înregistrat în anul 2018 confirmând în cazul acesteia cea mai puternică dinamică pozitivă. Din păcate, la nivel european, România se plasează pe ultimul loc în anul 2018 din punct de vedere al inovării, fiind plasată, alături de Bulgaria (penultimul loc), în categoria inovatorilor modești; față de 2011 România a înregistrat o accentuată scădere în ceea ce privește indexul inovării, fiind, împreună de Slovenia și Danemarca, singurele țări care a înregistrat scădere în acest clasament în 2018 față de 2011.

Strategia privind protecția drepturilor de proprietate nu poate ocoli interogarea cauzelor și configurației explicative care determină plasarea României în peisajul european al inovării.

Comisia Europeană arată că: *”Countries with above average shares of high-tech industries tend to perform better on many EIS(European Innovative Scoreboard) indicators. In order to achieve a high level of innovation performance, countries need a balanced innovation system, performing well across all dimensions. They need an appropriate level of public and private investment in education, research and skills development, effective partnerships between industry and academia, as well as an innovation-friendly business environment, including strong digital infrastructure, competition on the markets and efficient allocation of resources.”*⁶

Studiile de sociologie a inovării sugerează că regimul comportamentelor inovatoare în societate este o rezultată a trei surse esențiale:

- Politicile de inovare promovate de Guvern;
- Spiritul antreprenorial manifestat la nivel societal;
- Abilitățile antreprenoriale promovate de instituțiile sociale (practici, norme, recompense existențe etc.)⁷.

⁴ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/QANDA_19_2998

⁵ <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/36282>

⁶ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/QANDA_19_2998

⁷ <http://www.scielo.org.co/pdf/adter/n30/1692-0279-adter-30-00031.pdf>

Putem vorbi, în acest sens, de o cultură a inovării la nivel societal, de o cultură civică care poate bloca sau facilita inovația⁸. Contează, desigur, și contextul economic sau politic, gradul de incluziune sau excluziune manifestate de acestea⁹, caracterul stimulativ al contextului social care permite manifestarea inovației - inclusiv distrugerea creatoare prin competiție (Schumpeter) care permite înlocuirea cadrelor sociale productive vechi, încetățenite prin tradiție, cu altele noi, mai eficiente și eficace, mai productive.

Inovația industrială poate avea ca autori companiile care acționează în sfera privată (IMM-uri sau companii mari), universități și centre de cercetare relevante sferei economice și industriale precum și persoane fizice independente. În general, azi, se inovează în spațiul activității economice sau academice, în echipe mixte de lucru, având în vedere complexitatea proceselor și nivelul dezvoltării productive existente. Comisia Europeană indică faptul că *”only 9 % of SMEs have registered IP rights, compared to 36 % of large companies”*¹⁰. Inovatorii persoane fizice, care acționează pe cont propriu, reprezintă în fapt jucători mici pe piața inovării, în aspecte mai degrabă marginale procesului industrial major și care au aplicabilitate redusă; în fapt inovația individuală, a unor cercetători independenți, în afara unui context instituțional dat (infrastructură, resurse etc.) este greu de înfăptuit și, mai ales, greu de exploatat ulterior. Cu toate acestea, în România, majoritatea brevetelor de invenție sunt acordate persoanelor fizice.

Având în vedere cadrul analitic descris mai sus, principalele concluzii ale procesului de consultări publice și care vor sta la baza strategiei de proprietate industrială a României (împreună cu concluziile analizei de documentare a unor strategii/documente de proprietate industrială la nivel european/internațional precum și cu concluziile analizei ex-ante a strategiei de proprietate industrială a României), vor fi următoarele:

Principala ipoteză rezultată din întâlnirile avute în cadrul procesului de consultare publică privind problema centrală a sistemului de proprietate industrială din România o reprezintă lipsa inovării și a utilizării acesteia la scară largă, în domenii cheie de interes strategic – industrie, agricultură, industria turismului etc. datorită absenței unor stimuli instituționali în generarea de inovare și monetizarea acesteia și în lipsa capacității inovative la nivelul societății (expertiză, resurse de infrastructură investiții etc.). Aria de responsabilitate

⁸ Mihnea Preotesi în <https://www.revistacalitateavietii.ro/2009/CV-1-2-2009/CV-1-2-2009.pdf>, p. 151-161

⁹ Acemoglu, Daron; Robinson, James A. (2019). idem

¹⁰ Intellectual property rights and firm performance in Europe: an economic analysis (EUIPO, 2015).

a OSIM în domeniul proprietății industriale este limitată la gestionarea procesului de înregistrare a mărcilor și brevetelor, invențiilor în general, dinamica efectelor socio-economice ale acestui domeniu fiind condiționată în mod larg de alte domenii conexe, precum activitatea industrială, activitatea academică etc.

Concluziile procesului de consultare publică au fost grupate pe câteva categorii principale de informații care vor constitui un input important în elaborarea strategiei de proprietate industrială:

- i. Probleme identificate în activitatea OSIM (durata și procedura de evaluare a cererilor de brevete/mărci/desene, digitalizarea activității OSIM, lipsa de personal în raport cu volumul de lucru, costul disproporționat între taxa plătită de deponenți și costurile de examinare a dosarelor etc.);
- ii. Propuneri de îmbunătățire a activității OSIM (intensificarea activităților de promovare, facilități pentru depunerea și urmărirea online a cererilor, servicii consolidate precum urmărirea satisfacerii clienșilor sau de prediagnoză, întărirea capacității instituționale a instituției etc);
- iii. Activități de comunicare/informare asupra activităților OSIM (atât la nivelul instituțiilor cât și al potențialilor utilizatori ai serviciilor instituției);
- iv. Activități de promovare a proprietății industriale la nivelul instituțiilor de învățământ (liceal și universitar);
- v. Intensificarea colaborării OSIM cu alte instituții cu atribuții relevante în domeniul proprietății industriale (inclusiv re-activarea grupului de lucru pe proprietate industrială);
- vi. Revizuirea și actualizarea cadrului legislativ în domeniul proprietății industriale/intelectuale;

6. LISTA DE ABREVIERI

C.D.I. – Cercetare Dezvoltare și Inovare

C.O.R. – Clasificarea Ocupațiilor din România

DMA - Direcția Mediu de Afaceri din cadrul Ministerului Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri

ECRIS - European Criminal Records Information System

E.U.I.P.O. – Oficiul Uniunii Europene pentru Proprietate Intelectuală

IMM - Intreprinderi Mici și Mijlocii

INS - Institutul Național de Statistică

ISO - International Standard Organization

M.A.I. – Ministerul Afacerilor Interne

MEC - Ministerul Educației și Cercetării

O.E.B. – Oficiul European de Brevete

O.M.P.I. – Organizația Mondială pentru Proprietatea Intelectuală

O.N.R.C. - Oficiul Național al Registrului Comerțului

O.R.D.A. – Oficiul Român pentru Drepturile de Autor

O.S.I.M. – Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci

PICCJ - Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție

ReNITT – Rețeaua Națională de Inovare și Transfer Tehnologic

SELEC - Southeast European Law Enforcement Center

SNPI - Strategia Națională de Proprietate Industrială

SNSI – Strategia Națională de Specializare Inteligentă

7. ANEXE